Sr. Kazimierz Lewinski
Rua 15 de Novembro N. 33

P. Minister Rzeczypospolitej Dr. Tadeusz Grabowski i Ks. Biskup Dr. Teodor Kubina, wobec spóźnienia się okrętu, przybędą do Kurytyby we wtorek w nocy lub środę rano 19 samochodami z Paranagua. Program przyjęcia ulega zmianie.

PIERWSZE PISMO POLSKIE W AMERYCE POŁUDNIOWEJ — ROK ZAŁOŻENIA 1891 — WYCHODZI CO TYDZIEN

Redakcja i Administracja: Rua Aquidaban, 842 Telefon 4-3-4
Prenumerata roczna: W Brazylji 14$000 W Argentynie 6 pez. Zagranicą 2 dolary Płatna z góry
Cena numeru $400 Poza Kurytybą $500

GAZETA POLSKA W BRAZYLJI

Adres na listy i przesyłki pieniężne: Caixa postal B Curityba

NR. 52 KURYTYBA - S. PAULO NA SRODĘ DNIA 19 GRUDNIA ROK 1934

REDAKTOR NACZELNY: TADEUSZ MOROZOWICZ

Serdecznie witamy!

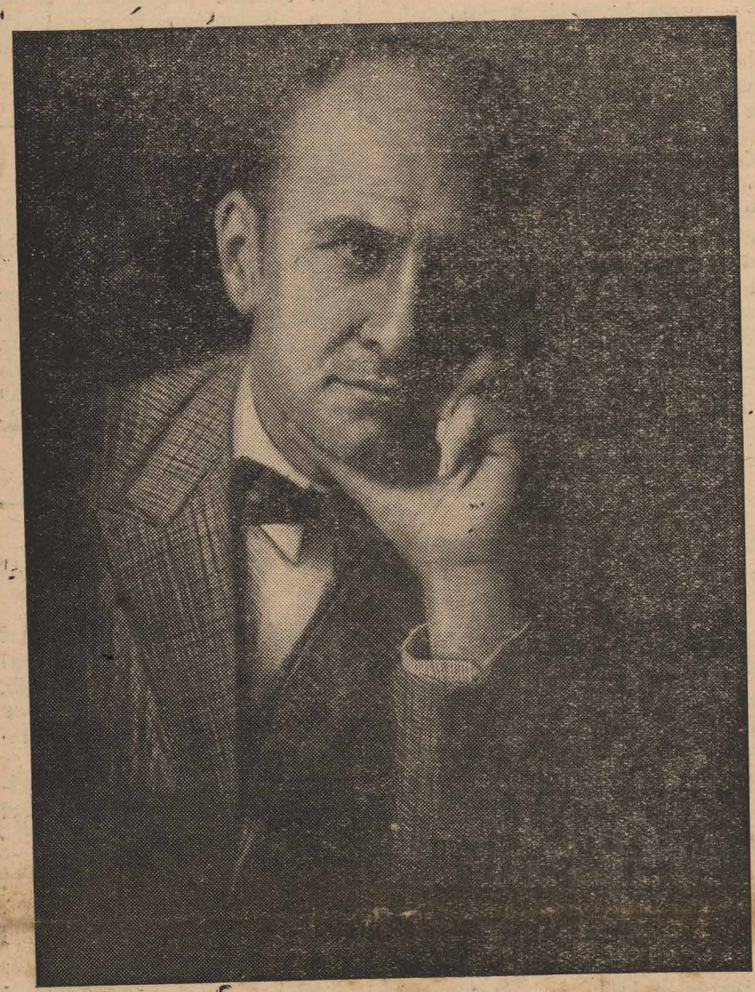

Minister Pełnomocny Poseł Nadzwyczajny Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro Dr. TADZUSZ GRABOWSKI

UROCZYSTE POSIEDZENIE ZARZĄDU C. Z. P.
dla uczczenia Marszałka Dra. Juljusza Szymańskiego

W poniedziałek, dnia 17 grudnia b. r. odbyło się uroczyste posiedzenie Zarządu C. Z. P. celem uczczenia i przywitania Marszałka Juljusza Szymańskiego, który po kilkuletniej przerwie zawitał znów ze swą czcigodną Małżonką do ulubionej Parany. Nie było to urzędowe, sztywne powitanie, gdyż większość licznie zgromadzonych członków Zarządu i członków C. Z. P., to dawni towarzysze, Marszałka na polu pracy społecznej, w której Państwo Szymańscy nie szczędzili, za pobytu w Paranie swego udziału. Toteż panowało na tem posiedzeniu niezwykła serdeczność i radość z powodu możności oglądania w naszem gronie Państwa Marszałkostwa Szymańskich, których łączy tyle nici, z życiem tutejszej Kolonji Polskiej.

Posiedzenie, które zaszczycili swą obecnością p. Konsul R. P. dr. Czesław Kulikowski i p. Wicekonsul dr. Józef Gruja, zagaił prezes C. Z. P, pan Stefan Gontarski, witając miłych gości, a następnie zdał krótkie lecz treściwe sprawozdanie panu Marszałkowi, jako wice-prezesowi Światowego Związku Polaków, zdziałalności C. Z. P. w ostatnich czasach.

Dr. Szymański dziękując za serdeczne powitanie, składał życzenia Zarządowi, z powodu energicznej a owocnej pracy, wyrażając nadzieję iż C. Z. P. będzie nadal kroczyć na raz obranej drodze.

Następnie p. Marszałek dał nam treściwy obraz Polski, rozwijającej się coraz wspanialej, pod kierownictwem opatrzności owego męża, jakiem jest Marszałek Józef Piłsudski.

W stosunkach Polski do Francji, wyjaśniał dr. Szymański, zaszła dziwna przemiana. Otóż Francja uważała zawsze Polskę, za swego wasala i nie mogła przyjąć by ta zdobyła się na samodzielną politykę. Tymczasem naród wydostawszy się z chaosu, który naturalnie nastąpił, po odzyskaniu niepodległości krzepił się w sobie i gdy Marszałek Piłsudski objął władzę nastąpiło planowe organizowanie i rozbudowa Państwa Polskiego. Został zwalczony bandytyzm, naturalny produkt każdej wojny stawianie się okoniem władzy, tak chwalebne za czasów rozbiorów a szkodliwe dla niepodległej Polski zostało poskromione — ludność poczuła silną rękę Rządu. Mało jest takich, którzy popełniając dawne błędy, chcą oddzielić rząd od Polski a warchołów spotkała sprawiedliwa kara, nie rozróżniając pomiędzy obałamuconą a ciemną ludnością wschodnich rubieży Rzeczypospolitej, czy też niesumiennych posłów wyzyskujących swe obszerne prerogatywy. Zaciekła walka z Niemcami i Gdańskiem skończyła się zawarciem paktu nieagresji z Rzeszą, a stało się to nie dla czyich pięknych oczu, lecz dla korzyści, którą poznali niemcy, jaką im dać mogą dobre stosunki handlowe i sąsiedzkie, z najmłodszem w Europie mocarstwem, t. j. z Polską. To samo odnosi się do Gdańska, którego egzystencja zależy od dobrych stosunków, ze swem naturalnem zapleczem. Wzrastająca w potęgę Polska uczyniła dużo, nietyle wieleby chciała, lecz wiele mogła. Rząd postępuje oględnie stosując oszczędności dyktowane kryzysem. Jeżeli jest w Polsce ciężko, to winien temu przełom ekonomiczny, gnębiący cały świat. Lecz pracuje się planowo i praca ta da owoce w przyszłości, a nawet daje je już obecnie. Koleje polskie funkcjonują bez zarzutu, szkolnictwo rozwija się wspaniale, ale jeszcze nie zrobiono wszystkiego gdyż surowo oszczędność przeszkadza zbyt gwałtownym wydatkom. Utworzono fundusz pracy, tak że w zamian za płacę, daje się bezrobotnym, stosunkowo do innych państw nielicznym, pracę i dokonuje się wielkich dzieł. Ośmienne państwa uznają Polskę za wielkie mocarstwo, lecz Francja chce jej narzucić swój osławiony Pakt Wschodni. Tak w zamian za wiernego sojusznika Rumunję, chcą Polsce narzucić Czechosłowację, która tyle dała dowodów złej woli nietylko przy obecnej rozbudowie państw jak i od najdawniejszych czasów, gubiących się w pomrokach historji. Również, przez podpisanie traktatów Polska byłaby zobowiązana pozwolić na przemarsze wojska obcego, n. p. rosyjskiego przez swe terytorjum. Znany z historji, co znaczą takie przemarsze, a żadne szanujące się państwo niepozwoli na naruszenie swych terytorjów. Rozpoczęły się dąsy, gdyż Polska stanowczo odmówiła podpisania takiego traktatu. Lecz obecnie następuje reakcja i Francja zrozumiawszy, że lepszy jest potężny sojusznik od pokornego wasala, ustępuje ze swych żądań, jak o tem świadczy ostatnia nota francuska przesłana Rządowi Polskiemu. Zresztą pakty niegresji, zawarte z Rosją Sowiecką i Rzeszą są silną gwarancją pokoju. Polska umie dotrzymywać umów jak na szanujące się państwo przystało. Toteż konkordat zawarty z Rzymem, za poprzednich rządów narodowo-demokratycznych jest dotrzymywany, mimo iż duchowieństwo, zrazu było wrogo usposobione do obecnego Rządu, lecz w bieżącej chwili, opór przeciw władzy zdarza się tylko sporadycznie, a większość duchownych, a przedewszystkiem głowy Kościoła w Polsce idą ręka w rękę z Rządem.

Jeden z ostatnich łańcuchów niewoli, t. j, jednostronny układ mniejszościowy, został wypowiedziany przez ministra Becka, który uzależnił udział Polski w kwestjach mniejszościowych, od generalizacji zobowiązań.

Doniosłość tego kroku została uznana nawet przez opozycję, a oświadczenie ministra Becka znalazła się z pełnem uznaniem wszystkich polaków na całej kuli ziemskiej. Świetna organizacja, jest przyczyną tego mocarstwowego rozrostu Polski. Tak samo Polonja Zagraniczna, zorganizowała się w Światowy Związek Polaków z Zagranicy. Osiem miljonów polaków połączyło się w silny związek, który współpracuje na polu kulturalnem z Macierzą, a w przyszłości odegra napewno poważną rolę, jako łącznik pomiędzy ludami i stanie się czynnikiem wymian gospodarczych, przynosząc korzyść tak Polsce jak i państwu które mają w swem łonie wychodźtwo polskie.

Tutaj w Brazylji organem Światowego Związku Polaków jest **Centralny Związek Polaków, do którego każdy obywatel polskiego pochodzenia powinien należeć.**

Jeżeli znajdują się jednak jednostki czy też korporacje zwalczające CZP. a nawet zachowujące się wobec Centralnego Związku wrogo, to Polska jest zbyt potężną, by nie przejść nad tem do porządku dziennego i zbyć przeciwników CZP górnem milczeniem i obojętnością, zwłaszcza, że często wina leży w niezrozumieniu tak wielkości Ojczyzny jak i ważności Centralnego Związku Polaków.

Huczne oklaski wynagrodziły ten jasny, zajmujący, a pouczający wykład, a jeżeli nie wszystko podajemy tutaj naszym Czytelnikom, to winna jest pamięć ludzka. nie mogąca objąć wszystkich szczegółów, jak również brak miejsca w naszem piśmie.

Po przemówieniu Dr. Szymańskiego, rozpoczęła się jeszsze ożywiona wymiana zdań i dyskusja, którą raczej należy uważać za przyjacielską pogadankę, a która jednak wyświetliła wiele niezrozumiałych kwestyj i zagadnień.

Jan Chorośnicki

Przyjęcie Ministra i Posła Nadzwyczajnego R. P. Dra Tadeusza Grabowskiego i J. E. Ks. Biskupa Dra Teodora Kubiny w Porto Alegre

Serdecznie przyjęcie, jakiego doznali dostojni Goście, tak ze strony Polonji portoalegreńskiej, jak i miejscowych władz, miało charakter raczej przyjacielskiej manifestacji, a nie zwykłego ceremonjału oficjalnego, dyktowanego obowiązkową w takich wypadkach grzecznością. Miła i swobodna atmosfera, w jakiej spędzili czas obaj dostojnicy, kazała się domyśleć iż nie zapomniano tutaj pierwszej wizyty pana Ministra przed kilku laty, której miłe wspomnienia odżyły teraz ze zdwojoną sympatją.

Interwentor Stanu Rio Grande wydał w miejscowym Grand Hotelu bankiet na cześć dostojnych Gości, w którym wzięło udział 70 osób ze sfer rządowych i cywilnych, między innymi konsulowie kilku krajów.

Przy toaście szampana zabrał głos przedstawiciel interwentora Stanu Rio Grande Dr. João Carlos Machado, który w dłuższej przemowie zaznaczył między innemi, iż obecna sytuacja ekonomiczna wszystkich krajów świata, ogrom i kompleks ich zagadnień społecznych, wysuwają na pierwszy plan palącą kwestję wspólnego zbliżenia się oraz rozszerzenia stosunków nietylko handlowych, lecz również z kulturalnych.

Brazylja oddawna prowadzi akcję takiego porozumienia, gdyż widzi w jego zrealizowaniu cel szczytnych ideałów. Różnorodne warunki młodego państwa brazylijskiego o olbrzymiej powierzni terytorjalnej od samego początku wskazywały tę drogę zdrowej i pożytecznej polityki, którą wcześniej od innych przyjęły czynniki rządowe Stanu Rio Grande, rokującego pomyślny rozwój ekonomiczny. Przedsięwzięto odpowiednie środki w celu zakolonizowania Stanu i napłynęła fala emigracyjna, w której pokaźną liczbę stanowili Polacy, gnębieni w swej uciemiężonej przez zaborców ojczyźnie i znani potrzebą szukania lepszej doli. Wolna Brazylja przyjęła ich z radością i pod opieką jej praw, równych dla wszystkich, czują się szczęśliwi, współpracując zgodnie z nowem otoczeniem, z którem się zżyli w imię wspólnych ideałów i stanowiąc łącznik między dawną a nową Ojczyzną, dzięki czemu oba kraje łączą dziś węzły jaknajszczerszej sympatji. —

Miło mi, Panie Ministrze, kończył Dr. Carlos Machado wyrazić uczucia serdecznego zadowolenia, z jakiem przyjmujemy Pana, oraz dostojnego przedstawiciela Kościoła katolickiego. Ks. Biskupa Teodora Kubinę i przy tej okazji wznoszę teast na cześć Pańskiej szlachetnej Ojczyzny i pomyślność osobistą waszej Ekselencji.

W odpowiedzi Pan Poseł Grabowski zaznaczył, iż czuje się wzruszony słowami mówcy, nacechowanemi głęboką sympatją do Kolonji polskiej, która jest przedmiotem żywego zainteresowania Rządu Polskiego, głównym czynnikiem wzajemnych stosunków i podstawą współpracy i przyjaźni polsko-brazylijskiej i dziękuje w imieniu Rządu Polskiego władzom Stanu za opiekę, jakiej doznają Polacy w Rio Grande.

Podkreślił również, iż nigdy nie wygaśnie wdzięczność Odrodzonej Polski dla szlachetnego Narodu Brazylijskiego, który w czasach naszej niewoli przygarnął rzesze polskiego ludu, szukającego lepszej doli po za granicami swej uciemiężonej Ojczyzny, jak nie wygaśnie w niej pamięć dla wielkich mężów Brazylji. jak Ruy Barbosa, Nilo Peçanha, Afranio de Mello Franco, Raul Fernandes i innych, którzy gorąco bronili polskiej sprawy wtedy, gdy Polska znajdowała się jeszcze w mocy zaborców.

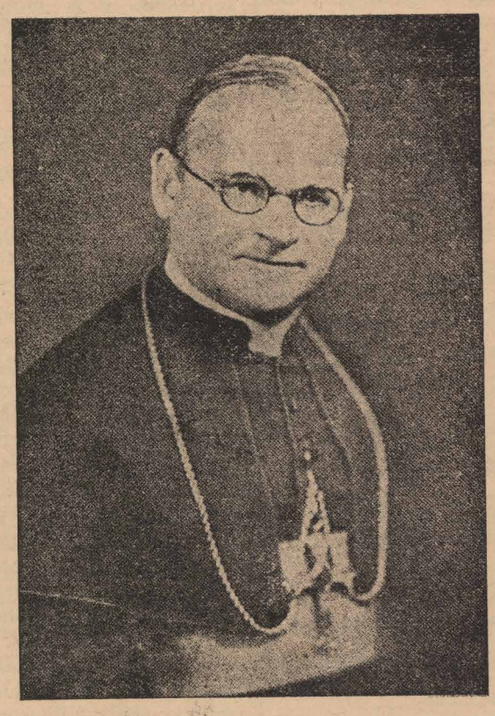

Ksiądz Biskup Częstochowski, przedstawiciel Episkopatu polskiego, Dr. TEODOR KUBINA

Msza św.

W kościele pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej, na Avenida Eduardo, Ks. Biskup Kubina odprawił uroczyste nabożeństwo przy udziale wielkiej rzeszy wiernych. Przy kościele panie i dzieci tworzące długi szpaler, zasypały dostojnika Kościoła w chwili przybycia prawdziwą powodzią kwiatów.

W dniu tym przystąpiło do Komunji św. przeszło 200 osób.

Bankiet w siedzibie Tow. polskich Żydów

W niedzielę, o godz. 8-ej wieczorem kolonja żydowska wydała bankiet na cześć Dostojnego Przedstawiciela R. P. w siedzibie swego Towarzystwa „Poliche Fairband". W chwili przybycia Pana Ministra z komitywą, zerwała się burza oklasków, a mała córa Izraela Mina Frunchet, wręczyła Mu w imieniu dzieci izraelskich wiązankę kwiatów przy następujących słowach: „Panie Ministrze! W imieniu dzieci izraelskich i polskich obywateli, pozdrawiam Waszą Ekscelencję i ofiarowuję tę wiązankę kwiatów jako dowód miłości do Polski".

Następnie p. Potache, prezes stowarzyszenia, wygłosił w pięknym polskim języku dłuższą mowę powitalną, wyrażając w imieniu polskich żydów, zamieszkałych w Rio Grande, radość jakiej doznają na widok Dostojnego

(Ciąg dalszy na str. 10)

Prawdziwą **śmietanką parańską** jest piwo **„Astra Pilsen"** LUB **„Imperial"** JAKOTEŻ **Szops** z Browaru Atlantica

Co nowego w Paranie?

B. Marszałek Dr. Juljusz Szymański w Kurytybie

W zeszły piątek, pociągiem z Paranagua przybył do Kurytyby p. Dr. Juljusz Szymański, były Marszałek Sejmu R. P. z małżonką.

Na dworcu pp. Dr. Szymańskich witało wielu przedstawicieli świata oficjalnego i towarzyskiego Stolicy, jak również wielu przyjaciół i znajomych.

Pp. D-ostwu Szymańskim życzymy jak najmilszego pobytu w Paranie.

Red.

Dr. Garcez de Nacimento opuszcza stanowisko

Dnia 15 b. m. w sobotę Dr. Garces de Nacimento Sekretarz spraw wewnętrznych i sprawiedliwości — naszego Stanu podał się do dymisji. Dr. Nacimento jednocześnie oświadczył swe wystąpienie z partji P. S. D., której był dyrektorem.

Jak z tego widać Dr. Nacimento wycofuje się zupełnie z życia politycznego.

Kontrtorpedowiec „Piauhy" w porcie parańskim

W tych dniach do portu parańskiego zawinął okręt wojenny naszej marynarki, kontrtorpedowiec „Piauy", pod komendą kapt. Eduardo A. de Brito Cunha komendanta I-ej Dywizji Morskiej. Na zaproszenie p. Interwentora Parany oraz komendanta Garnizonu wojskowego. Komendant „Piauy", z oficerami oraz większością załogi przybyli do Kuryby w celu zwiedzenia Stolicy naszego Stanu.

Z tej okazji odbyło się w naszem mieście szereg bankietów, wieczorów towarzyskich i bali. Nasi dzielni marynarze przyjmowani byli w stolicy bardzo serdecznie, wywożąc z Stolicy Parany jak najsympatyczniejsze wrażenia kontrtorpedowiec „Piauy" odpływa dziś na południe.

Przyszłość fazendy Monte Alegre

Z chwilą sprzedaży fazendy Monte Alegre przez bank stanowy w Kurytybie firmie saupaulowskiel Klabin Cia., niektóre dzienniki kurytybskie zaczęły krytykować ostro i potępiać rząd stanowy za tę niepatrjotyczną, jak się wyrażano, tranzakcją, mocą której, za nieznaczną stosunkowo sumę, wynoszącą 6 tysięcy kontów, przeszedł w ręce obcokrajowców obszar 133.000 hektarów, równający się do wielkości terytorjum całej Belgji. Wreszcie zażądano wyjaśnień w jakim celu została przeprowadzona ta tranzakcja i jakie z niej korzyści wypłyną dla naszego Stanu.

W odpowiedzi interwentor Parany Manoel Ribas oświadczył na łamach dziennika „Dia", iż sprzedaż wspomnianej fazendy bogatej i przedsiębiorczej firmie Klabin e Cia. przyczyni się w wysokim stopniu do rozwoju naszego Stanu, gdyż nabywcy w najbliższej przyszłości uruchomią tam wielką fabrykę papieru i celulozy, zatrudniającą 500 do 600 robotników. która w przeciągu pierwszych 2 lat zamierza zaopatrywać w papier swego wyrobu całą Brazylję a w przeciągu 6-ciu lat całą Ameryką połuduiową.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że Brazylja importuje obecnie papieru za 100 tys. kontów, rocznie, płatnych w złocie, które w przyszłości pozostanie w kraju, to musimy przyjść do wniosku, iż korzyści stąd wypływające, nie biorąc już pod uwagę innych będą znaczne.

Pozatem, cała przestrzeń fazendy Monte Alegre, na której obecnie rozpościerają się gęste lasy, zaludni się w przeciągu krótkiego czasu, a w okolicy zabudowań fabrycznych wzniesie się pokaźne miasteczko, posiadające kościół i szpital.

Już wkrótce przedsiębiorstwo ma zamiar przystąpić do budowy domów dla robotników, które będą wykonane wedle wszelkich wymagań hygjeny.

Obok fabryki papieru będą powstawać stopniowo, w miarę potrzeb, warsztaty dla innych gałęzi przemysłu.

Kapitał, przeznaczony na zapoczątkowanie przedsiębiorstwa, wynosi 30 miljonów milrejsów.

Zostały zamówione zagranicą olbrzymie maszyny za cenę półtora miljona milrejsów, które mają nadejść w przeciągu przyszłego roku.

W związku z temi poczynaniami, zakreślonemi na olbrzymią skalę, zaczęto już od tej chwili budowę arteryj komunikacyjnych jak np. drogę między stacjami Joaquim Nutrinho i Ventanda, ta ostatnia położona na granicach municypjów Pirahy, Tibagi i Jaguariahyva. Z Ventania zostaną otwarte drogi do Monte Alegre Oprócz tego postępuje praca przy budowie drogi z Campo Largo do stacji Joaquim Muntrinho, po ukończeniu której nasza stolica zostanie połączona z bogatą okolicą Joaquim Murtinho. —

Jak się okazuje z powyższego exposè, niewczesne sarkania niepowołanych krytyków, nie mają realnych podstaw. Pan Interwentor Manoel Ribas dał już liczne dowody, iż najgłówniejszym jego celem jest rozwój dobrobyt naszego Stanu, do czego dąży wszelkiemi siłami.

Nowa kolej

Dekretem nr. 2570 rząd federalny upoważnia bank szwajcarsko-brazylijski do budowania kolei, która wychodzić będzie z Rio Branco i pójdzie w kierunku linji S. Paulo—Rio Grande, którą przetnie i pomiędzy rzekami Laranhinha, Tibagi i miastem Jatahy połączy się z koleją S. Paulo—Paraná. Jako pomoc otrzyma bank tereny na kolonizacje.

— Za Guarapuawą znaleziono rozbity aeroplan i szkielet człowieka. Ponieważ ze sfer brazylijskiego lotnictwa nikogo nie brakuje przypuszczają, iż rozchodzi się tu o aeroplan wojskowy, którzy biorąc udział w walkach około Chaco, zgubił się za rzeką Paragwai i zginął w lasach guarapuaweńskich.

Otwarcie nauczycielskich kursów wakacyjnych

W dniu wczorajszym w poniedziałek 17 b. m. nastąpiło otwarcie wakacyjnych kursów nauczycielskich, jakie odbywają się rok rocznie w celu dokształcania naszych nauczycieli, organizowane przez Wydział Oświatowy C.Z.P.

Otwarcie uroczyste kursów odbyło się o godz. 9,30 w Kolegjum im. H. Sienkiewicza, w obecności p. konsula R. P. C. Kulikowskiego, Dr. Gajdy, Dyr. M. Falarza, prof. Fr. Chruścielewskiego, kierownika biur C. Z. P. Papli, prezesa wydz. ośw. prof. K. Jeziorowskiego, oraz wszystkich nauczycieli i wykładowców. Z ramienia „Gazety Polskiej" Red. Morozowicz i wielu gości. Otwarcie zagaił R. Gajda. witając na wstępie przedstawiciela Rzeczypospolitej, kolegów profesorów, prasę oraz wszystkich kolegów i koleżanki przybyłych na kursa. W swem przemówieniu Dr. Gajda podkreślił ważność kursów, które mimo ciężkich warunków materjalnych, Wydz. Ośw. urządza w tym roku, dbając o poziom szkół, któremi się opiekuje, co jedynie można osiągnąć przez należycie wyszkolonych nauczycieli. W dalszem swem przemówieniu, p. Gajda zachęca słuchaczy do jaknajintensywniejszej pracy na kursach i kończy życząc jak największych jej wyników. Następnie zabiera głos senjor naszego nauczycielstwa p. Konrad Jeziorowski, który imieniem Wydz. Ośw. C. Z. P. wita młodych kolegów i koleżanki życząc im pożytecznego i w miłym koleżeńskim nastroju spędzenia tegorocznych kursów nauczycielskich.

W dalszym ciągu zabiera głos kierownik kursów nauczycielskich prof. Juljan Żaczkowski, który po krótkiem przemówieniu do kursistów odczytał program i regulamin kursów.

Na zakończenie otwarcia kursów, wszyscy obecni odśpiewali hymn legjonowy „My Pierwsza Brygada", poczem kursiści się rozeszli, aby powrócić już do pracy programowej o godz. 13.

——

Kursy nauczycielskie w tym roku obejmują: Kurs metodyczno-pedagogiczny początkowy, kursy języka portugalskiego, poza tem wykłady o Polsce współczesnej, rolnictwie, oraz praktyczne z dziedziny teatru, śpiewu i wychowania fizycznego.

Słuchaczy na tegorocznym kursie jest przeszło 40.

Na kursach wykładają pp. R. Gajda, J. Żaczkowski, K. Jeziorowski, M. Falarz, R. Papla, E. Gruda, M. Sekuła, F. Gwiazda, T. Morozowicz, P. Kulesza oraz dwóch nauczycieli języka portugalskiego.

——

Z okazji przyjazdu do Kurytyby pp. nauczycielek i nauczycieli na kursa wakacyjne, witamy Ich serdecznie i życzymy jak największych owoców z pracy i miłego pobytu wśród nas.

Red.

Wielka Uroczystość w Balsa Nowa

Dnia 25 b. m. (Boże Narodzenie) odbędzie się długo zapowiadana Uroczystość poświęcenia sztandaru Tow. „Jedność Polaków" w Balsa Nova. Uroczystość ta zapowiadana oddawna, była kilka razy odkładana z powodu spóźnionego przybycia do Parany pp. Ministra R. P. Dr. T. Grabowskiego i Ks. Biskupa Kubiny, którzy zapowiedzieli swój udział w tej uroczystości.

Program Uroczystości:

1. O godz. 10 rano przyjęcie dostojnych gości pp. Ministra R. P. Dr. Grabowskiego, Ks. Biskupa Kubiny p. Interwentora Parany, Konsulów R. P. Dr. C. Kulikowskiego i J. Gruji, władz brazylijskich i t. p. Defilada Towarzystw ze sztandarami. Hymny narodowe odegra orkiestra naszej policji.
2. Uroczyste Nabożeństwo w miejscowym kościele i poświęcenie sztandaru.
3. Przyjęcie w domu Tow. przemówienia powitalne, chór, deklamacje i t. p.
4. Bankiet oficjalny dla Dostojnych Gości i władz.
5. Zawody sportowe.
6. Loterja, licytacja i t. p.
7. Przedstawienia teatralne.
8. Zabawa taneczna.

Program objazdu osiedli polskich w Paranie przez Jego Eminencję Ks. Bisknpa Kubinę

18.XII. 34	(wtorek)	Przyjazd do Kurytyby, autem z Paranagua
19 „	(środa)	przedpołudniem — wizyty popołudniu między 7 a 9 przyjęcie w Konsulacie Gener. kolonji polskiej
20 „	(czwartek)	Orleans — msza św. godz. 9 rano Sta Candida — południu, błogosławieństwo
21 „	(piątek)	Orleans msza św. godz. 9 rano
22 „	(sobota)	Thomas Coelho, msza św. godz. 9 rano
23 „	(niedziela)	Uroczysta msza w kościele św. Stanisława godz. 10 Obiad u Ks. Ks. Misjonarzy
24 „	(poniedz.)	Papagaios Novos Santa Barbara — błogosławieństwo popołudniu
25 „	(wtorek)	São Mateusz—msza św. rano godz. 9 Agua Branca—błogosławieństwo (popołudniu)
26 „	(środa)	Rio Claro—msza św. rano godz. 9 Vera Guarany—błogosławieństwo (popołudniu)
27 „	(czwartek)	Marechal Mallet—msza św. rano godz. 9 Serro Azul — błogosławieństwo (popołudniu)
28 „	(piątek)	Iraty — msza św. godz. 9 rano Kolonja Iraty—błogosławieństwo (popołudniu)
29 „	(sobota)	Podróż z Iraty do Prudentopolis
30 „	(niedziela)	Prudentopolis—msza św. godz. 9 rano
31 „	(poniedz.)	Podróż do Hervalu — błogosławieństwo (popołudniu)
1. I. 35	(wtorek)	Hervalsinho — msza św. godz. 9 rano
2. I. „	(środa)	Teresina — msza św. godz. 9 rano Saltinho — błogosławieństwo (popołudniu)'
3. I. „	(czwartek)	Ivahy — msza św. godz. 9 rano
4. I. „	(piątek)	Ponta Grossa — msza św. godz. 9 rano wizyty
5. I. „	(sobota)	Powrót do Kurytyby
6. I. „	(niedziela)	Kurytyba — msza św. w kościele ks.ks. Misjonarzy, g. 9 Zjazd „Oświaty" uroczyste przyjęcie ks. Biskupa przez Komitet przyjęcia wyłoniony ze Związku Towarzystw „Oświata", Związek Polski", „Kościuszko Łączność i Zgoda" oraz Towarzystwa Śpiewaczego Chóru Św. Stanisława

Powyższy program został ułożony wspólnie z władzami kościelnemi Uprasza się wszystkich proboszczów o przygotowanie uroczystych zjazdów w kolonjach w wyżej podanych terminach.

Ś. † P.

Walenty Borkowski

Dnia 16 b. m. zmarł nagle ś. p. Walenty Borkowski zasłużony obywatel naszego miasta, członek długoletni Związku Polskiego.

Św. p. Borkowski urodzony w Polsce w Kutnie, przybył do Brazylji przęd 20-tu laty. Przez długie lata zajmował wyższe stanowisko na kolei parańskiej.

Zwłoki odprowadził na cmentarz niejski w dniu wczorajszym 17 bm. ks. Paweł Kupczyk. Za trumną postępowało wielu przyjaciół i znajomych zmarłego oraz reprezentanci Związku Polskiego ze sztandarami.

Ś. p. zmarły pozostawił po sobie w smutku pogrążoną żonę Józefę.

Nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Walentego Borkowskiego odprawione zostanie w sobotę dn. 22 b. m. w kościele polskim Św. Stanisława.

W smutku pogrążonej żonie ś. p. Walentego Borkowskiego składamy słowa prawdziwego współczucia.

Red.

Zawiadomienie.

Podajemy do wiadomości Szanow. czytelnikom Gazety Polskiej że zostało przeniesione Międzynarodowe Biuro Informacyjne „Escriptorio Internacional—Juridico e Commercial", z ulicy Dr. Muricy, 449 na ulicę Pedro Ivo narożnik ulicy Dr. Muricy n. 789 obok skleou spożywczego w Kurytybie.

Lucjan U. Wilke.

Poszukiwanie

W dniu 11 maja 1933 r. zmarł w Buffalo (Ameryka Północna) — Antoni Rogala, syn Antoniego, pochodzący ze wsi Borów, gminy Hodel. pow. Lublin — pozostawiając spadek.

W związku z tem — poszukiwany jest brat zmarłego Józef POGALA, syn Antoniego, podobno przebywający w Brazylji, który powinien zgłosić swe pretensje do spadku albo jego potomstwo, gdyby sam już nie żył.

Poszukiwany i każdy kto posiadałby jakiekolwiek wiadomości o miejscu jego pobytu — proszony jest o porozumienie się osobiste lub pisemne z Konsulatem Generalnym R. P. w Kurytybie — (Rua André de Barros, 528). —

Związek Polski W KURYTYBIE

ogłasza niniejszym konkurs na gospodarza bufetu przy Związku Polskim. Łaskawe zgłoszenia uprasza się skierować p. adr. União Poloneza Rua Carlos de Carvalho 487.

Zgłoszenia przyjmuje się w ciągu dni 30-u

Florecki—sekretarz

Służącej z kolonji do robót domowych, poszukuje znana w Kurytybie rodzina. Dobra zapłata miesięczna. Zgłaszać się na Avenida Vicente Machado 602.

Szczotki i pasty do zębów, pendzelki, grzebienie, polski chmiel, Polskie pocztówki, cukierki Lachowskiego, Kuli, Herva-matte, kostki do gry.

FLORECKI

Charutaria Liberty

Praça Tiradentes, dawniej telegraf

Portrety Prezydenta Dr. Getulio Vargasa

w artystycznem wykonaniu, format 30 x 40 są do nabycia w cenie 6$000

W Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa

Av. Vicente Machado 317. - Curityba, Caixa postal 413

NOTARJALNIE ZAREJESTROWANA

Parańska Spółka Osadnicza

KOLONIZUJĄCA NOWĄ WOLĘ

Powiększa kapitał zakładowy i wypuszcza nowe akcje.

Dobry bieg interesów spowodował ją do rozszerzenia działalności.

Akcje po 100 mlr. każda akcja przynosi dywidendę.

Zakupujmy akcje! Bezpieczeństwo wkładu gwarantowane, procent zapewniony.

Piszcie, lub przyjdźcie do nas po szczegółowe objaśnienia.

Companhia Colonizadora e Mercantil Paranaense S. A.

Rua Angelo Sampaio, 1531. Caixa postal 222

CURITYBA - PARANÁ - BRASIL

RÓBCIE PREZENTY z naszego znanego ouwia

wyprzedawanego w tym miesiacu po cenach wyjątkowych.

„INTERCAMBIO COMMERCIAL PARANAENSE"

Sociedade Limitada w Kurytybie

Avenida Dr. Vicente Machado 218

jest **jedyną polską firmą w Brazylji,** która ZORGANIZOWAŁA I URUCHOMIŁA

Dział Handlowy

prowadzi: reprezentacje i agencje firm krajowych i zagranicznych, konsygnację i komisową sprzedaż towarów i produktów rolnych.

poleca: dostawę maszyn, narzędzi i wszelkich pomocy rolniczych, jak również wyrobów przemysłu technicznego i chemicznego.

Dział informacyjny

podaje: wiadomości o terenach, działkach i warsztatach pracy dla kolonistów i emigrantów, oraz wszelkie informacje handlowe.

pomaga: w wyrabianiu dokumentów, tytułów własności i t. d., i w załatwianiu sprw administracyjnych i podatkowych.

Dział propagandowy:

przyjmuje: ogłoszenia handlowe do pism krajowych i zagranicznych. oraz zlecenia propagandowe techniczne i artystyczne.

projektuje: rysunki do plakatów, znaków towarowych, opakowań, druków reklamowych, jak również ogłoszenia świetlne, wystawy i t. p.

Wykonuje zlecenia solidnie, szybko i tanio.

Z São Paulo i Rio

Sekcja Administracyjna „Gazety Polskiej w Brazylji“ w Stanie S. Paulo pod kierownictwem p. J. M. HOLESKIEGO.

Rua Conselheiro Ramalho, 274.

Upiększenie stolicy São Paulo

Prefektura stolicy São Paulo pracuje ciągle nad upiększeniem tego miljonowego miasta. Według ostatniego planu zostanie szereg ulic nowocześnie oświetlanych. Obok starego mostu Viducto do Cha ma stanąć nowy most, który pójdzie wprost do placu do Patriarcha na przeciw pomnika. Nowy ten most ma mieć 30 m. szerokości. Nowy ten most ma być wykonany artystycznie i być ozdobą całego miasta. Na rogu ul. Libero Badaro dotychczasowe Predio Protes, nabył hr. Matarazzo za 6.500 kontów. Na tem miejscu Matarazzo ma zamiar wybudować budynek 12-to piętrowy w którym zamierza umieścić wszystkie biura swego wielkiego przedsiębiorstwa. Wązka ulica Dr. Falcão będzie rozszerzona o 100%. Wszelkie te upiększenia i ulepszenia dadzą zatrudnienie wielu bezrobotnym.

Protest gen. Klingerā

Z okazji rocznicy rewolucji sanpaulistańskiej, różne pisma tamtejsze wystąpiły z szeregiem artykułów i epizodów z ostatniej rewolucji, co wywołało z kilku stron protesty. Między innymi protestował również gen. Klingier, znajdujący się obecnie w Rio, a stojący obecnie zdala od polityki. Protestował on z powodu przytoczenia jednego epizodu, opisanego mniej więcej w ten sposób: „General Klingier będąc w Matto Grosso komendantem, został z tego stanowiska odwołany i przybył do São Paulo. Kiedy wkroczył do Campo Grande miał on jakoby kazać rozstrzelać trzech oficerów.

Przeciwko temu epizodowi generał Klingier energicznie protestuje i jako tendencyjnemu i niezgodnemu z prawdą.

Cały tamtejszy garnizon przyłączył się do niego oprócz kilku oficerów i podoficerów, których według zwyczaju swego, kazał aresztować. Trzech z nich stawiło opór i chwyciło za broń, co w następstwie wywołało ich rozstrzelanie przez żołnierzy“. (Est. de São Paulo).

Tow, Polskie w São Paulo niniejszem zawiadamia Sz. Pana, że na walnem rocznem zebraniu odbytem w dniu 2 grudnia b. r. zadecydowało urządzić tradycyjną choinkę Bożego Narodzenia, łącznie z rozdaniem podarków dla wszystkich dzieci polskich tutejszej kolonji bez wyjątku czy rodzice tychże, są lub też nie członkami Tow., w dniu 23 grudnia b. r. o godź. 2 po poł.

W związku z powyższem, został obrany komitet pań, który uprasza Sz. Pana o łaskawe umieszczenie odpowiedniego zawiadomienia w swoim poczytnem piśmie, do kolonji polskiej w São Paulo, za którą uczynność zgóry dziękuję.

za komitet pań
Stanisława Kossobudzka

Rio

Ułatwienia w egzaminach uniwersyteckich

W chwili obecnej toczy się ostra walka pomiędzy studentami a rządem, który przez swój kongres opracował nowe prawa egzaminacyjne na wszechnicach uniwersyteckich. Studenci wszystkich szkół wyższych w S. Paulo, Rio i Goyas żądając ułatwień w egzaminach, zwłaszcza zaniechania egzaminów ustnych. Kongres przychylając się do słusznego żądania studentów wniosek ten uchwalił. Czeka się obecnie jedynie na podpisanie uchwały przez Prezydenta Getulio Vargasa. Czy prezydent podpisze jeszcze nie wiadomo.

Okropny wypadek

Straszny wypadek zdarzył się w Rio na ulicy Voluntarios da Patria. Dnia 9 b. m. rano z wielką szybkością jechał tramwaj S. Anna, w pewnym momencie tramwaj wpadł całym impetem na przejeżdżający powóz. Zderzenie było tak silne, że powóz został odrzucony na kilka metrów. Powożący powóz kupiec został zabity na miejscu a towarzysze ciężko poranieni. Pogotowie przewiozło wszystkich do szpitala. Kupiec powożący miał na palcu pierścień z brylantem wartości 4 kontów. W szpitalu skonstatowano brak pierścionka u trupa. Widocznie w zamieszaniu musiano go skraść.

Statystyka wypadków

Policja centralna w Rio de Janeiro podaje statystykę wypadków w stolicy za rok 1933. Przedstawia się ona następująco: Ogółem nieszczęśliwych wypadków w stolicy w r. 1933 — 2197, z których śmiertelnych 228 a 1919 ciężej lub lżej rannych. Z śmiertelnych wypadków osób 194 płci męskiej i 34 żeńskiej. Z rannych 1513 mężczyzn i 406 kobiet.

Urzędnik Ambasady Francuskiej opuszcza Brazylję.

Urzędnjk Ambasady Francuskiej w Rio, o którym pisaliśmy w zeszłym numerze, niejaki Zarzecki, który w sprzeczce z delegatem policji obraził naród brazylijski, został odwołany ze słanowiska. Zarzecki wraz z małżonką pierwszym okrętem odpływa do Francji.

Krwawa scena

Dn. 15 b. m. w późnych godzinach nocnych miała miejsce przy kasie teatru João Caetano krwawa scena, w rezultacie której zostały zabite dwie osoby i trzecia ciężko ranna. Jeden z muzykantów orkiestry, nazwiskiem Eneas Marques Couto wszczął sprzeczkę z kapelmistrzem Relantonio i paru innymi osobami, podczas której dobył rewolweru i celnemi strzałami położył trupem kapelmistrza i kornecistę Manoela Mendonça oraz ciężko zranił flecistę Ary Ferreira, Zbrodniarza uwięziono.

Samobójstwo

Z niewiadomych przyczyn popełnił samobójstwo w dniu 11 b. m. w nocy znany adwokat rioski Renato Villela. Według przypuszczeń przyczyną tego rozpaczliwego kroku były niepowodzenia w interesach i strata poważnych sum pieniężnych.

Muzyka brazylijska transmitowana na cały świat

Korporacja Radjowa Wielkiej Brytanji transmitowała na wszystkie stacje radjowe świata w dn. 13 b. m. specjalną audycję muzyki regjonalnej brazylijskiej. Program ułożony i opracowany na tę audycję, został przez pannę Sylvia de Oliveira, córkę Ambasadora Brazylji w Londynie.

Zamordowanie dwóch kapłanów przez indjan

Donoszą z Matto Grosso, że nad rzeką das Mortes, gdzie utrzymują misję Ks. Ks. Salezjanie, dokonali Indjanie bestjalskiego napadu na dwóch księży, mordując ich na miejscu. Dnia 7 b. m. Nuncjusz Apostolski odprawił nazożeństwo żałobne za duszę zamordowanych księży. Na nabożeństwie tem byli obecni reprezentant p. Prezydenta, korpus dyplomatyczny, przedstawiciele wojska i duchowieństwa, dyrekcje Uniwersytetu, Kolegjum i szkół.

W polityce brazylijskiej nic ważnego nie zaszło. Prezydent Dr. Getulio Vargas jeszcze tymczasem bawi u Ojca w S. Borja i rzadko kiedy przyjmuje gości.

— Blizko nad granicą bawi słynny polityk Assis Brasil, który może się jeszcze spotka z prezydentem ale będzie to bez znaczenia. Dziś nie ma mowy o zbliżeniu się opozycji do partji rządowej. Rząd w Rio Grande otrzymał 230 tys. głosów a opozycja 170 tys. Najgłówniejszym szefem całej opozycji w Brazylji ma być Arthur Bernardes — a w Minas Geraes syn byłego ministra spr. zagranicznych Virgilio Mello Franco.

— Ciekawe wyjaśnienie dał minister wojny generał Goes Monteiro w odpowiedzi na krytykę deputowanego Stanu S. Paulo Cincinato Braga w sprawie wydatków wojskowych. Minister twierdzi, że wydatki nie są za wielkie, nawet są mniejsze niż w innych państwach. Ale trzeba wziąć pod uwagę, że w razie wojny nasz kraj nie może zebrać od razu wielkiego kapitału w celu prowadzenia takowej, jak to mogą inne państwa, to też co rok musimy robić większe wysiłki, ażeby być przygotowanymi, tem więcej, że w Brazylji istnieją dwa kierunki sobie sprzeczne, komunizm i integralizm, które coraz rosną sile. Wojsko musi być wolne od wszelkiego wpływu i przygotowane na wszelki wypadek.

— Z powodu wielkiej konkurencji wśród fryzjerów w mieście S. Paulo, którzy brali dotychczas tylko 500 rs. za golenie i 1$ za strzyżenie włosów związek golarzy na walnem zebraniu, uchwalił, stałą cenę 700 rs. za golenie i 1.500 za strzeżenie włosów.

Prezydent trybunału Azevedo Franco na posiedzeniu trybunału wydał sąd, uwalniający zbojczynię deputowanego Antoniego Penaforte.

— Z miejscowości S. Borja gdzie obecnie bawi jeszcze Prezydent Dr. Getulio Vargas, przychodzi wiadomość, iż prezydent powraca dnia 20-go b. m. wprost do Rio.

— Miasto S. Paulo otrzyma obecnie także stację lotniczą złożoną z 25 aparatów wojskowych. W związku z tem dyrekcja poszukuje zdolnych ludzi. Obecnie bawią w Rio dwaj lotnicy, Polak i Francuz, którzy na polu lotniczem wykonują różne artystyczne loty popisowe.

— Przed sądem w Mogy Mirim stanął 22-letni młodzieniec za zgwałcenie małoletniej dziewczyny. Sąd na podstawie różnych okoliczności łagodzacych uwolnił przystępcę. Gdy sędzia skończył czytanie aktu, ojciec dziewczyny zrzucił się na młodzieńca i pchnął go sztyletem w brzuch. Rannego odwieziono do szpitala w Campinas gdzie niezadługo potem zmarł. Ojca nieszczęśliwej dziewczyny oddano policji.

— Po ukończeniu portu w Paranagua który kosztował 15 tys. kontów, krytykowano roboty, dowodząc iż wały wzniesione na miękkim gruncie zaczynają się rozpadać powoli.

Urząd portowy w Rio wysłał potajemnie kilku zdolnych inżynierów do Paranagua, aby się przekonać ile prawdy zawierają rozpuszczane pogłoski, które, jak się okazało były mylnemi, wykonanie bowiem naszego portu nie pozostawia nic do życzenia, zachodzi jedynie potrzeba dokonania niektórych drobnych poprawek małej wagi, aby konstrukcja okazała się solidną w całem tego słowa znaczeniu.

Matrymonialne

Osoba nie posiadająca większych funduszy, szuka na tej drodze przyjaciela życia w starszym wieku.

Adres: São Paulo — Posta restante — prso nr. 949—Jackiewiczowa.

Dr. Oscar R. Tollens
ADWOKAT
Biuro: Largo do Thesouro 1
2-gie piętro, Sale 22, 23 i 24
TELEFON: 2-3934
REZYDENCJA: Rex Hotel,
Rua Santa Ephigenia, 30
TELEFON: 4-7202
SÃO PAULO.

Gabinete Dentario
— DE —
ANTONIO CASTILHO
Av. Celso Garcia 91, Sobrado
Leczenie szybkie i wyjątkowe. Specjalista w „Bridge“ i operacjach dentystycznych. Promienie X.

Dra. Sylvia Garcia Godoy
Specjalietka w chorobach dziecięcych i kobiecych. Porody.
SÃO PAULO
Praça Ramos de Azevedo 18
2-ie piętro, Sale 201—202.

DR. SIMÃO MEITIN
DYPLOMOWANY W NIEMCZECH I W RIO DE JANEIRO
Specjalista w chorobach wewnętrznych i nerwowych. Drogi moczowe. Syfilis. Reumatyzm chroniczny.
Konsultorjum: Rua Barão de Itapetininga, 37-a 1. piętro
Salc 6, 7, 8 i 9. Telefon, 4-0715
S. PAULO. 40-51

MASZYNY DO SZYCIA, mało używane i nowe, najlepszej marki, wysyła się do każdej miejscowości.
CASA ADÃO - São Paulo
Rua Conselheiro Ramalho 274.

ZAKŁAD KRAWIECKI
Czesława Zielińskiego
Rua Gen. Couto Magalhães 64
SÃO PAULO

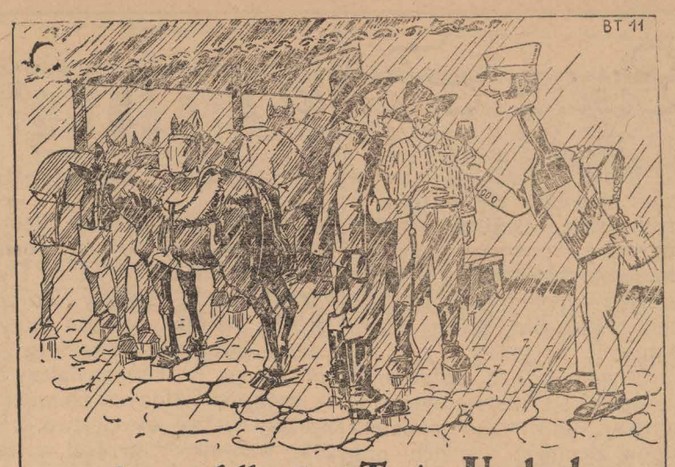

...Assim fallou "seu" Tonico Underberg:

Coronel! Quando chove, como agora,
E' Underberg tomar, sem mais demora;
Elle o estomago aquece e, num momento,
Fica-se livre de um resfriamento.
Mesmo que a chuva seja um temporal
Tome Underberg, e o banho não faz mal.

Underberg 87 annos de exilo mundial

Um calice por dia — dá saude e alegria

SKŁAD MEBLI
FIRMY
JAKÓB KOZIEŃ
Rua São Francisco, 322
Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kołyski, stoły, kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t. p., powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie.
CENY BARDZO NISKIE.

Bilety przejazdu na raty
Sprzedajemy bilety przejazdu „ida“ do jakiejkolwiek miejscowości zagranicą.
Uprzystępniamy zapłatę
Sporządzamy w przeciągu niewielu dni, po cenie kosztu, potrzebne papiery, jak: „CARTAS DE CHAMADAS“ (szyfkarty) etc.
Poinformujcie się o naszych świetnych warunkach
AGENCJA
„BREMEN“
LARGO SANTA EPHIGENIA 13. - Telef. 4-1152
46-53

80$000 za wykonanie
Pięknego garnituru, eleganckiego „Tailleur“ lub modnej kapy, tylko w
ALFAIATARIA INGLEZA
Siedziba: Rua Benjamin Constant 25, S. PAULO
TELEFON: 2-5976 - FILJA: Rua Santa Thereza 20 (róg Praça da Sé)
NAJSTARSZY ZAKŁAD KRAWIECKI TEGO RODZAJU.
GARNITUR Z DOBREGO SUKNA ZA WYJĄTKOWĄ CENĘ 150$000.

DR. A. CANDJA
SPECJALISTA CHOROB WENERYCZNYCH
SYFILIS I TRYPER WE WSZELKICH STADJACH
Klijenci otrzymują bezpłatnie analizy lekarskie.
— Przyjmuje od 9—11 i od 2—6 codziennie. —
W niedzielę od 10—12
SÃO PAULO — Rua Barão de Itapetininga 52. — 3 piętro
TELEFON 4-0218.

WRZODY ŻOŁĄDKA I WNĘTRZNOŚCI
Bez wypoczynku i operacji
ZAPALENIA, CHOROBY KANAŁU ODCHODOWEGO I OBNIŻENIA ŻOŁĄDKA
KLINIKA MEDYCZNA I ELEKTROLECZNICZA
Rua José Bonifacio, 264 sobr. — SÃO PAULO
Porady: od 9—11 i od 3—5.

Villa Formosa
ALTO DO BELEMZINHO
Villa Maria
BRAZ
Villa Bertioga
ALTO DA MOÔCA
Doskonałe tereny na spłaty od 20$000 miesięcznie
Tramwaj i omnibus przed drzwiami.
CEGŁA BEZPŁATNIE i materjał na raty
do konstrukcji własnego domu.
AGENCJE INFORMACYJNE NA TERENACH
BIURO GŁÓWNE: Rua São Bento 23 - 2. piętro - SÃO PAULO.
PRZYJMUJEMY SPRZEDAWCÓW.

"A ODONTOLOGICA"
CARLOS PINHEIRO CARVALHO
SPECJALNOŚĆ W ARTYKUŁACH DENTYSTYCZNYCH
Rua Benjamin Constant, 18 — SÃO PAULO — Caixa postal, 3595 — Telefon 2-4846.

Apteka Tiradentes
APTEKARZ — KUNO KLEEMANN
CURITYBA Praça Tiradentes Nr. 398 TELEFON 1084

Jedyna Apteka Polska w Kurytybie.
Największy skład artykułów aptecznych i drogeryjnych po najniższych cenach
Porady lekarskie dla biednych od godziny 10 - 12

List z Polski

Na jednodniowem posiedzeniu sejmu ujawniły się nastroje, o których warto jeszcze wspomnieć. Opozycyjna, poważna postawa stronnictwa narodowego, a także chadecji i enpeeru, pozostała bez zmiany. Zwróciło uwagę ostre wystąpienie socjalisty.

Przeciwnie mówca ludowcowy zachowywał się wstrzemięźliwie. Pragnąłby, aby rząd obdzielił chłopów ziemią z wielkich majątków pańskich, a o samej ustawie oddłużeniowej w rolnictwie nie wyraził się ani z pochwałą, ani z naganą; czy zyska uznanie ludowców, zależeć to będzie od „rozporządzeń wykonawczych". Zaprzeczył pogłoskom, jakoby między rządem a stronnictwem ludowem trwały rokowania. Wprawdzie zasiada w rządzie 2 byłych ludowców (Poniatowski, Kościałkowski) ale obecnego stronnictwa ludowego „nic z nimi nie łączy", „chociaż cieszą się oni pełnym szacunkiem" stronnictwa. Z tego wolno wnosić, że zmiana gabinetu w lecie dobre na ludowcach sprawiła wrażenie, i że opozycja ich zmiękła.

Po raz pierwszy w imieniu Związku Młodych Narodowców zabrał głos poseł Stahl. Lwowianin Stahl i posłowie poznańscy Piestrzyński i Dembiński należeli doniedawna do klubu narodowego w sejmie. Stahl oświadczył się za zmianą ustroju, czyli konstytucji. Ta zmiana ustroju jest naczelnem hasłem trójki poselskiej, dlatego nie są ci posłowie opozycją, ani nie idą za rządem. Na czemby zmiana ustroju miała polegać? Na takiej konstytucji, gdzieby pełnię władzy miała „grupa rządząca", „elita", czyli śmietanka narodu. Otóż słychać, że tej śmietanki, którą miał być senat, nie doczekamy się. Konstytucja nasza ma się obyć bez „śmietanki". Przyszłość Związku Młodych Narodowców wydaje się wobec tego nikła. Narazie jest on czynnikiem, osłabiającym — w skromnej zresztą mierze — stronnictwo narodowe.

Po starym — w sile wieku

A przyszłość nowego rządu francuskiego? Ale kto stanął na jego czele. Czterdziestopięcioletni Flannid, republikanin centrowy. Zna się ponoć „bardzo dobrze" na sprawach gospodarczych. Zauważył on „bystrem okiem„ że za dużo jest cudzoziemskich robotników, więc się znów zacznie odsyłanie ich na łono ojczyzny. Swoją drogą źle się stało, żeśmy się nie postarali dla górników o obywatelstwo francuskie. Dziś im nie możemy udzielić pracy, bo na Śląsku jest 90 tysięcy bezrobotnych.

Niby na prawo, ale dogadza lewicy...

Flandin między innymi powołał na ministra sprawiedliwości gorącego katolika Pernot, a do poczt — Mandela, który był dawniej zaufanym „Tygrysa" Clemenceau. Marszałek Petain do nowego rządu nie wszedł. Mimo pozorów „prawicowych" rząd Flandina idzie na rękę radykałom i masonom. Zakaz związkom przemarszów ulicami, a zakaz ten dotyczy głównie związku byłych wojaków, których się boją masoni. Prawicowe związki bojowe mają być rozwiązane (?).

Zmiany konstytucji nie będzie

Konstytucja nie ulegnie zmianie, to znaczy, iż rząd nie będzie silny, jak tego chciał Doumergue. Tyle tylko, że parlament nie ma przedstawiać nowych wydatków, co stronnictwa lubią czynić, aby zyskać sobie poklask wyborców. Słowem, parlament ma ułatwić rządowi uporanie się z budżetem. Bardzo to skromnie wszystko wygląda, A tymczasem lewica cieszy się, mówiąc, że dymisja Doumergue'a to pierwsze zwycięstwo nad faszyzmem. Innych wrogów ona się nie boi, tylko — „faszystów" francuskich.

Zwycięstwo Roosevelta

Odbyły się w Stanach Zjednoczonych wybory do izby posłów i częściowo do senatu. Dwie wielkie partje stanęły do rozgrywki, demokraci, do których należy prezydent Roosevelt, i republikanie, do których należy były prezydent Hoover. Demokraci zyskali wielkie zwycięstwo: mają 3/4 wszystkich krzeseł w izbie poselskiej i tyleż prawie w senacie. Dla nas jest to trochę dziwne, boć Roosevelt nie wyzwolił Ameryki z kryzysu. Co prawda, obniżywszy dolara, ulżył dłużnikom zwłaszcza na roli. Rozszerzył prawa (umowy zbiorowe) robotników, ale nie mógł wytępić bezrobocia, które obejmuje dziś 11 miljonów osób, i nie zdołał sprawić tego, by zarobki wzrosły tak jak żywność, a wreszcie nie zapobiegł strajkom. Dzięki jednak ogromnym sumom na wsparcia dla bezrobotnych, oraz dzięki miljardowym kredytom dla rolników potrafił zdobyć sobie życzliwość warstw szerokich. W handlu Roosevelt nie chce się odgradzać wysokiemi cłami, lecz przeciwnie, chce ożywić wymianę z całym światem. Toteż ludność amerykańska, widząc jego starania — choć narazie niecałkiem skuteczne — o dobrobyt biedniejszych wywdzięczyła mu się w ten sposób, że głosowała na demokratów.

Polacy górą.

Polacy amerykańscy zawsze bliżej się czuli demokratów niż republikanów. W nowej izbie poselskiej zasiądzie ich aż siedmiu (przedtem było sześciu), co się dotąd nigdy nie zdarzyło.

Obawa żółtych

W polityce zagranicznej Roosevelta niepokoi Japonja. To państwo uważane jest za najżarłoczniejszy twór, jaki kiedykolwiek istniał: w Azji chce połknąć jeszcze pół Syberji, w Australji... całą Australję, w Ameryce Południowej i Centralnej zdobyć kolonje i posiąść wysepki, które stałyby się oparciem dla floty japońskiej. Słowem przeciwnik to w przyszłości taki, że trzeba zawczasu się przed nim ochronić. Dlatego Roosevelt nie polega tylko na potędze floty amerykańskiej i lotnictwa, lecz szuka sojuszu. Pierwszy zbliżył się do Rosji. I gdyby bolszewicy zaczęli spłacać długi carskie, to zbliżenie z pewnością byłoby „cieplejsze, bo „wuj Sam", t. j. Ameryka lubi szelest banknotów, a tem bardziej złota, należnego jej zresztą. Obecnie zanosi się na takie ściślejsze zbliżenie Ameryki z Rosją, gdyż Japonja „rozbudowuje" flotę, jak sądzą, dla ofensywy na morzu.

LEKARZ - DENTYSTA

JANINA FURMANIAK SCHMITDINGER

Wykonywa wszystkie prace dentystyczne: leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów i szczęk i t. d. Wykonanie gwarantowane, ceny przystępne.

KONSULTORJUM: Rua Treze de Maio Róg Trajano Reis w Kurytybie

Przyjmuje od godz. 8—12 i od 1—5 popoł.

Cia. Territorial „CAJURU"

LOTY NA SPŁATY OD 12$000 NA NAJPIĘKNIEJSZEM PRZEDMIEŚCIU KURYTYBY, 2.880 METRÓW OD STACJI KOLEJOWEJ.

416 RUA 15 DE NOVEMBRO 416

MIGUEL MATISKEI — PRZYSIĘGŁY TŁUMACZ PUBLICZNY

J. GELBERT — SŁUCHACZ PRAW

BIURO: nl. Barão do Rio Branco 562 — KURYTYBA.

Tłumaczy się na język portugalski pisma sporządzone w jakimkolwiek języku; tłómaczenia te są uznane przez Rząd za legalne. Wyrabia się pospiesznie:

Naturalizacje, Dokumenty potrzebne do zawarcia małżeństwa, Powołania z Zagranicy, Potwierdzenia tożsamości.

Zwolnienia od służby wojskowej stosownie do rozporządzenia prawa, jakiekolwiek sprawy w Sekretarjatach, Ściągania należytości, Podania, Umowy i t. d. Bezpłatne porady w jakiejkolwiek kwestji adwokackiej.

Mieszkańcy wnętrza Stanu mogą zwracać się z interesami listownie pod wyżej wskazanym adresem. 29-40

ZE ŚWIATA

Polska

Rokowania polsko-hiszpańskie

Toczą się żywo układy handlowe między Hiszpanją a Polską i można spodziewać się, że już w tych dniach zostanie zawarty układ handlowy i nawigacyjny między wspomnianemi krajami. Dzięki temu układowi otworzą się nowe a obszerne perspektywy ekspansji handlowej dla obu państw zainteresowanych odnośnie do wzajemnej wymiany towarów. Zanim zostanie zawarty nowy traktat, by ułatwić natychmiastową wymianę towarów, obie delegacje zaproponowały zawarcie prowizorycznego układu, obowiązującego przez miesiąc listopad, który rzeczywiście został podpisany 2 listopada w Madrycie. Polska przyzwoliła na klauzulę narodu najbardziej uprzywilejowanego i udzieliła Hiszpanji kontyngentów na niektóre towary, jak winogrona, kalionję, wina, pomidory, skóry baranie, sardynki itd.

Zostanie wkrótce uruchomiony drugi okręt na linji Constanza—Haifa

W najbliższej przyszłości linja żeglugi Polska—Ameryka zamierza uruchomić jeszcze jeden statek, który stale będzie utrzymywać komunikację na linji Constanza—Haifa. W tym celu będzie wycofany z linji Gdynia—Ameryka parowiec „Kościuszko", który po odnowieniu i przystosowaniu do potrzeb pasażerów palestyńskich, będzie pełnił służbę komunikacyjną na wspomnianej linji. Projekt ten ożywi znacznie ruch turystyczny między Polską a Palestyną i wzmoże tranzakcje handlowe między Polską a najbliższym wschodem.

Sytuacja Banku Polskiego

Sytuacja Banku Polskiego wykazywała w końcu drugiej dekady miesiąca października zapas złota, wartości 490,7 miljonów złotych, czyli o 0,700 miljonów złotych więcej, niż w poprzedniej dekadzie. Zapas w monetach i dewizach cudzoziemskich zmniejszył się w tym samym czasie o 0,6 miljona złotych, spadając do 36,9 miljonów złotych.

Współpraca Kooperatyw Producentów i Konsumentów

Związek Kooperatyw Konsumentów i Kooperatywa Rybołówcza w Gdyni przystąpiła do budowy wielkiej fabryki, przeznaczonej do wędzenia ryb. Budowa tej fabryki stanowi przykład współpracy organizacyj kooperatywnych.

Wagony motorowe dla polskich kolei żelaznych.

Zakłady przemysłowe Cegielskiego w Poznaniu wykończyły konstrukcję wagonu motorowego, przeznaczonego dla dróg żelaznych polskich. Wagon ten zaopatrzony jest w motor Dissel — Senerer i może rozwinąć przeciętną szybkość od 110-120 klm na godzinę.

Wymiany handlowe polsko-włoskie.

Według urzędowych danych statystycznych, eksport polskich towarów do Włoch, był obliczany w pierwszem półroczu b. r. na 39 miljonów lirów, gdy wywóz towarów włoskich do Polski wynosił 47,5 miljonów lirów. Tak więc w wymianach handlowych między wspomnianemi krajami, Włochy miały na swą korzyść saldo w wysokości 8,5 miljonów lirów.

Uczony japoński zwiedził kopalnie w Chorzowie

Rektor akademji górniczej w Tokio, profesor Sano zwiedził szyb „Profesor Mościcki" w Chorzowie i nie szczędził w następstwie pochwał najnowszemu urządzeniu tych kopalń.

Wysyłka kawy dla dotkniętych powodzią

W dniu 14 został wysłany do Polski na fińskim statku „Herakles" ładunek 500 worków kawy, ofiarowanych przez Brazylijski Departament Kawy na rzecz ofiar powodzi, Z uwagi na dobroczynny cel tej przesyłki, linja „Finland Syd America" udzieliła bezpłatnego transportu oraz znacznych ułatwień przy załadowaniu tych worków kawy. Przesyłka ta zawiera kawę pierwszorzędnej jakości, wartość jej można ocenić po cenie hurtownej w Polsce, conajmniej na 200,000 złotych.

Przyszłość Czechosłowacji i Słowiańszczyzny zależy od silnej i wielkiej Polski

Naczelny organ rządowego stronnictwa agrarjuszy „Venkov" zamieszcza w związku ze świętem 11 listopada następującą notatkę:

„Pamięć o przyjaciołach jest zwyczajem, nie chcielibyśmy jednakże, by w ten sposób przypominano u nas o dzisiejszem święcie narodowem Polski. Przeciwnie pragnęlibyśmy pokazać, że wolność i święto Polski powinny być także częścią naszej radości, może właśnie dlatego, że nasze wzajemnie stosunki są niewyrównane, chłodne i nienaturalne. W takiej chwili trzeba iść równo na drodze do swych celów i usuwać przeszkody niemożliwe do ominięcia.

Jeżeli pomiędzy naszem i polskiem postępowaniem w dziedzinie polityki międzynarodowej istnieją różnice, wiele jest rzeczy które nas łączą nie tylko pod względem kulturalnym i narodowościowym, lecz także politycznym. Istnieją sytuacje, w których jeżeli nie możemy być razem, nie trzeba jeszcze byśmy szli przeciw sobie. Ale można iść obok siebie. Być może, że kryzys łączności czechosłowacko-polskiej będzie okresem oczyszczającym.

Czechosłowackie święto państwowe dnia 28 października obchodzono w Polsce w szeregu miejscowości bardzo uroczyście. Chcielibyśmy dziś podkreślić, że nasze życzenia dla państwa i narodu polskiego są szczere, gdyż pochodzą z serca. Silna i wielka Polska jest także w interesie naszym, jak i całej słowiańskiej przyszłości. Artykuł podobnej treści zamieściły również „Narodni Listy".

Niemcy budują forsownie podziemne lotniska i szkoły pilotów

6-tysięczna armja robotników pracuje obecnie w Hannoverze nad fabrykacją nowych samolotów niemieckich.

Robotnicy ci znajdują się pod opieką detektywów. Przed niedawnym czasem policja zamknęła dostęp do wyspy Rugen, gdzie odbywa się kształcenie pilotów, celem przysposobienia ich do powietrznej służby wojskowej. Tam właśnie odbywają się ćwiczenia z samolotami bombardowemi.

W miejscowości Minden budowane jest obecnie olbrzymich rozmiarów lotnisko. To samo dzieje się w Stuttgarcie. W Meklemburgji powstają nowe fortyfikacje. Koło Lubeki zakupiła fabryka Kruppa wielkie tereny, na których ma zamiar wybudować nowe fabryki amunicji.

* * *

Według informacyj prasy niemieckiej zbudowano na obszarze Niemiec w r. 1934 36 nowych lotnisk, najnowocześniej urządzonych.

Wszystkie te lotniska posiadają hangary, pomieszczone pod ziemią.

Pod Ladeboe, w pobliżu Gryfji buduje się np. lotnisko, posiadające 2 hangary.

Robotnicy zajęci przy powyższej budowie są zupełnie izolowani od otoczenia.

Inne znowu lotnisko, zbudowane pod Prenzlau, posiada specjalne urządzenia sygnalizacyjne oraz własną stację radjotelegraficzną.

Centrala telefoniczna mieści się głęboko pod ziemią.

Francja

Przed wydaleniem wszystkich robotników polskich z Francji.

Tragiczny los grozi tysięcznym rzeszom robotników polskich, zatrudnionych we Francji.

Ostatnio w następstwie wzrastającego we Francji bezrobocia, rząd francuski przystąpił do zakreślonej na olbrzymią skalę akcji zwalniania z pracy robotników cudzoziemców oraz wysiedlenia ich zagranicę.

„Jesteśmy zmuszeni zapewnić prawo pierwszeństwa robotnikom Francuzom — oświadczył premjer Flandin w wywiadzie ogłoszonym w Paris Soir" — stwarza to konieczność zamknięcia imigracji i ewentualnego wypędzenia robotników cudzoziemców".

W masach wychodźtwa polskiego w północnej Francji panuje nastrój najgłębszego przygnębienia. Krążą uporczywe pogłoski że wpierwszym rzędzie będą zwalniani pracownicy emigranci Polacy, a to w następstwie polsko-francuskich rozdźwięków politycznych i afery żyrardowskiej.

Znane jest bezwzględne stanowisko, jakie p. Flandin zajął jako minister robót publicznych wobec robotników Polaków, zamieszanych w zajścia na kopalni „Escarpelle". Mimo licznych dowodów, że zajścia te były sprowokowane przez komunistów francuskich, kilkudziesięciu robotników Polaków otrzymało wówczas rozkaz opuszczenia Francji z dnia na dzień.

Włochy

Organ Watykanu „Osservatore Romano" ogłasza szczegółowy raport o wykroczeniach rewolucjonistów hiszpańskich w Oviedo podczas ostatniej rewolucji.

Według zeznań naocznych świadków, w parku św. Franciszka w Oviedo jeden z księży został spalony żywcem. Usiłował on ratować się ucieczką, ubrany w strój cywilny. Rozpoznano go jednak, schwytano, odziano w czerwoną szatę i przywiązano do drzewa. Następnie rewolucjoniści oblali nieszczęsnemu kapłanowi nogi benzyną i podłożyli ogień. Nieszczęśliwiec spłonął żywcem, przyczem kaci, kierujący tą operacją, wołali ciągle z jakiemś zwierzęcem okrucieństwem:

— Pomału, pomału, aby dłużej cierpiał!...

Innego znów kapłana skazanego przez rewolucjonistów na karę śmierci, przez pięć dni zrzędu wyprowadzano na miejsce straceniai znowu oprowadzano z powrotem do celi więziennej, aby przedłużać jego męki. Innego znów księdza pewien komunista wskazał swoim towarzyszom w następujący sposób:

— Oto jest ten, który mojego

(Dok. na str. 5)

Wszystko poniżej ceny kosztu w likwidacji końcowej sklepu

CASA COMBATE

JEDWABIE

Crepe Gloria extra wszelkie kolory, szerokość 90, metr	9.500
Cèles w paski, sort. nowy, odm. różne	7.000
Crepe Georgete extra, ładne kolory, metr	7.000
Mongol najlepszy, prawdziwy jedwab	10.000
Bagharà najlepszy, metr	10.000
Chantung najlepszy, sz. 0,90, metr	7.500
Lingerie z pr. jedwabiu różne kol. m.	7.000
Lacrime najlepsze pr. jedwab, modne kolory, metr	14.000
Crepe Setim extra, metr	10.000

TKANINY LEKKIE NA LATO

Levantine w desenie, w drobne pasy m.	.900
Voil kwiecisty, ładne rysunki, metr	1.200
Etamine fantazyjne, różne padrony, m.	1.500
Voil ciedki escossez, nowość, metr	2,000
Organdi kwieciste, desenie drobne, m.	2,800
Linho belga prawdziwy, ładne kol. m.	5.000
Fruté najlepszy, wysoka moda, sz. 1,40 m.	4.500
Voil cienki, gładki, wszelkie kolory, m.	2.000
Fustão wyciskany, nowe desenie, m.	2.500

RÓŻNE TKANINY

Opal gładki, wszelkie kolory, metr	1.500
Drelichy ciemne pas. na ubrania, m.	1.000
Kaszmiry najlepsze pas. sz. 1,50 m.	7.500
Drelich biały pół lniany na ubrania, m.	4.500
Drelich lniany na ubrania, metr	6.000
Towor meszkowaty na bieliznę kąpielową, sz. 2,30, metr	4.500
Tricolina cienka na koszule, od	2.000

PARASOLKI I PORTMOMETKI

Najświeższe nowości

Parasolki fantazyjne dla dzieci, każda	5.000
Parasolki trykolinowe w paski dla dziewcząt. każda	9.000
Parasolki trykolinowe pas. dla pań, po	13.000
Parasolki Tafetà czarne, płótno gęste	12.000
Parasolkł pr. jedwab, pas. dla pań, po	25.000
Portmonetki dla pań, ost. modele	8.000

GOTOWA BIELIZNA

Ponieważ sekcja ta jest najgłówniejszą częścią naszego domu, wyszczególnimy tylko niektóre ceny dla orjentacji:

Kalesony zefirowe, pasiaste, każde	2.000
Kalesony trykolinowe, pas. i gładkie	3.000
Kalesony białe bardzo gęste	2.500
Kalesony cienkie trykolinowe	5.000
Pyżamy zefirowe, sz. pasy. wsz. nr.	16.000
Pyżamy zefirowe extra, wsz. padrony	18.000
Pyżamy z cienkiej trykoliny	22.000
Pyżamy rosyjskie z trykoliny mescla	30.000
Szlafroki kąpielowe meszkowate	12.000
Koszule trykoline, pasy wąskie	9.000
Koszule trykolinowe gładkie, mod. kol.	13.000
Koszule trykolinowe najl., nowe padr.	16.000
Koszule trykolinowe extra z zatrzaskiem metalowym	23.000
Koszule jedw. precezyjnie wykonane	35.000
Szlafroki lniane dla dzieci, każdy	2.500
Sukienki z cienkiego voil szwedzkiego kwieciste dla dziewcząt, każda	2.500
Kombinacje cienkie dla pań, każda	6.000
Koszule „Integralista" dobre wykonanie	12.000

PEMFUMERJA

Wielkie zniżki w cenach produktów gwiazdkowych, jak prezenty noworoczne

Essencje „Adoração", różne perfumy	1.000
Baton „Adoração" trzy kolory, pudełko	1.500
Rouge „Adoração" najl. 4 kolory	1.500
Puder „Adoração" mniejszy z 2$ za	1.000
Puder „Adoração" średni z 3$500 za	2.600
Puder „Adoraçãoo średni z 3$500 za	2.600
Mydełka Lever, każde	1.200
Mydełka Dorly, każde	.900
Pasta do zębów „Olaridol", tuba duża	1.200

INNE ARTYKUŁY

Koronki lniane i walencjańskie, sztuka	.800
Krawaty z pr. jedw., ładne padrony po	2.000
Kapy białe pół lniane, poj. sz. po	6.500
Kapy fustonowe poj. szerokość, po	9.500
Kapy fustonowe podw. szerokość, po	12,000
Przybory lniane, haftowane z serwetkami, garnitur	18.000

Olbrzymi wybór RESZTEK, które będą wyprzedawane po jakichkolwiek cenach i innych artykułów, których cen nie podajemy z powodu braku miejsca.

Wyjątkowe korzyści dla Panów kupców.

CASA COMBATE

AVENIDA JOÃO PESSOA, 1 — Telefon 398.

umierającego ojca przed dwoma laty spowiadał.

Słowa te wystarczyły aby towarzysze owego komunisty zaczęli się pastwić nad kapłanem. — Kilku księży wysunęli rewolucjoniści na front przed siebie, aby służyli jako „łapacze kul“ wojsk rządowych.

Specjalnie okrutne, nienasycone w żądzy zemsty okazały się kobiety-rewolucjonistki. Jedna z pielęgniarek „czuwająca“ rzekomo przy dwu rannych studentach teologji, nie chciała im podać ani kropli wody, gdy wargi ich pękały, opieczone gorączką, mówiąc, że „nie są godni, aby zaspokojano ich pragnienie.“

Prezydent Francji dekoruje Jana Kiepurę Legją Honorową

Niezwykły triumf artystyczny naszego rodaka w Paryżu

Występy Jana Kiepury w paryskiej „Opera Comique“ — były entyzjastycznie komentowane we wszystkich najpoważniejszych pismach, które wyrażają się o Kiepurze, jako o pierwszym tenorze Europy dzisiejszej.

Występ Kiepury w „Tosce“ stał się istotnie niesłychanym triumfem artystycznym, jakiego Paryż dawno nie widział. Teatr wypełniony był do ostatniego miejsca wyborową publicznością, wśród której znaleźli się przedstawiciele rządu z p. prezydentem republiki, Lebrunem na czele. Na sali obecny był też bawiący w Paryżu Ignacy Paderewski.

Po pierwszym akcie, gdy niekończące się brawa nie pozwoliły polskiemu artyście zejść ze sceny, p. prezydent Lebrun posłał do polskiego śpiewaka swego adjutanta, z prośbą o przybycie do loży reprezentacyjnej. Podczas krótkiej rozmowy w antakcie, p. prezydent Francji udekorował Jana Kiepurę Krzyżem Legji Honorowej.

O wrażeniu, jakie sprawiły występy Kiepury na scenie paryskiej świadczyć może list, wystosowany do niego przez dyrektora Teatru Narodowego „Opera Comique“ p. Gheusi. List ten brzmi.

„Kochany i sławny Artysto! Przed wyjazdem Pana z Paryża pragnę wyrazić Mu imieniem Opera Comique uczucia radości z powodu wspaniałego i triumfalnego sukcesu, jaki Pan osiągnął na scenie Narodowego Teatru Francuskiego. Talent Pański, Pańskie walory sceniczne, nieporównana wirtuozja Pańskiego głosu, słowem — czar całej Pańskiej osoby, zdobyły mu niezwykle wymagającą publiczność paryską i serca całego muzycznego Paryża. Wracaj do nas jaknajprędzej. Przyjeżdżaj jaknajczęściej. Podwoje Opera Comique stoją zawsze przed Panem otworem i zawsze czekać będą na Pana u nas najwspanialsze powodzenie i najgorętsze powitanie. W imieniu całego zespołu i publiczności Opera Comique dziękuje Panu za występowanie u nas“.

Treść naszego Kalendarza na rok 1935

Przeszło 40 widoków, między innemi podobizna Najprzew. Ks. Biskupa Kubiny i jego katedry. Ciekawe powiastki i opisy, z których przytaczamy następujące:

Gaś ogień póki czas
Brazylijska Puszcza
Wyprawa Sanabrji
Parada gospodarska
Ks. Piotr (Tetmajera)
7 cudów starożytnego świata
Przygoda żywego nieboszczyka
Walka o miljony cara
Na pobojowisku
Było to wczas rano...
I. patrol Strzelecki
W piwnicy
Rodzinny klejnot
Zamarłe serce
Strachy
Tyka
Gdańsk i Gdynia
Miód żywi i leczy
Przypomnienia gospodarcze na każdy miesiąc
O wróżeniu z ręki
Figle, drobne ciekawe wiadomości i t. d.

Tylko za 2$000

100 CYGAR 7$000
ZAPALNICZKI od 2$ do 5$
KAMIENIE, POLSKIE NASIONA, KARTY DO GRY
od 3$500 — 4$500 — 6$500
Florecki — Charutaria Praça Tiradentes. Dawniej telegraf.

SŁÓWKO
o naszych chórach

Zagadnienie chórów i śpiewu w ogólności poruszaliśmy na łamach „Naszej Szkoły“ oddawna i niejednokrotnie. Niestety, jak w tylu innych, sprawa ta była i jest traktowana niewspółmiernie do jej ważności. Druga planowość w tym względzie uwidocznia się aż nadto. Wystarczy zrobić pobieżną bodaj statystykę. Mamy w terenie około 70 oddziałów junackich, ponad 30 luźnych stowarzyszeń młodzieży, conajmniej 50 jednostek organizacyjnych o charakterze specjalnym (Związek b. wojskawych, koła młodzieży polskiej, różne bractwa i t. p.) Dla wielu przyczyn z całej tej kwoty musielibyśmy odliczyć jedną trzecią ośrodków, gdzie zorganizowanie zespołu śpiewaczego byłoby niemożliwe. Pozostaje jednak 100 miejscowości, w których są warunki niezbędne dla istnienia skromnego bodaj chóru. Tymczasem rzeczywistość przedstawia się o wiele mniej wesoło. Bo gdybyśmy zechcieli z kolei zrobić obrachunek z już gotowego dorobku, to otrzymane cyfry wcaleby nas dumą nie napełniły. Praca chóralna znajduje swój wyraz w odpowiednich regulaminach, systematyczności, celowości należytej liczbie prób, oraz w produkcji czyli występach. A teraz zapytujemy: Ile zespołów prowadzi u siebie listę członków z podziałem na głosy? Gdzie przygotowano niezbędny regulamin? Który chór posiada listę pieśni już opracowanych i projektowany repertuar na najbliższą przyszłość? Ile miejscowości może wykazać się regularnością prób, odbywanych przynajmniej raz w tygodniu? Gdzie występy były przygotowywane z należytą starannością i z doborem właściwych pieśni? W których miejscowościach sprawy chóru przynajmniej raz w miesiącu znajdują miejsce w porządku dziennym obrad?

Zdaje się, że zespołów, które mogą dać twierdzącą odpowiedź na wszystkie powyższe pytania, naliczylibyśmy zaledwie kilka. Pozatem jest ze 30 ośrodków, gdzie praca układa się „jako tako“. Reszta—to parodja lub też nietknięta puszcza.

A przecież ze względu na wartości wychowawcze, kulturalne i kształcące winniśmy śpiew traktować narówni z nauka szkolną, czytelnictwem, teatrem lub sportem. Także i względy praktyczne nakazują organizację chóru zaliczyć do najważniejszych i najpilniejszych prac kulturalno-oświatowych wszystkich miejscowości. Wystarczy przypomnieć, że śpiew winien stanowić niezbędną część składową każdej prawie uroczystości.

Prawda, w robocie tej napotykamy często duże przeszkody. Główniejsze z nich—to brak dyrygenta, obojętność młodzieży, skłócenie i warcholstwo antyspołecznych jednostek, głupota i zacofanie podtrzymywane przez licznych jeszcze, niestety, szkodników kulturalnych. Wobec tych trudności nie możemy jednak stanąć bezradnie i w bezruchu. Trzeba działać i to bardzo szybko. C.Z.P. przy pomocy swoich odnośnych organów winien otoczyć opieką ten mocno zapomniany a przecież tak zasadniczy dział pracy kulturalno-oświatowej.

J. Żaczkowski

Roczny Kurs Nauczycielski

Roczny Kurs Nauczycielski rozpocznie się dnia 1 lutego 1935 r. o godz. 8 rano egzaminem wstępnym z jęz. polskiego, literatury polskiej, arytmetyki z geometrją, języka portugalskiego, historji i geografji Brazylji.

Szczegóły dotyczące egzaminu podane są w niniejszym numerze Naszej Szkoły. Egzamin obowiązuje wszystkich kandydatów bez wyjątku, w wypadku niezłożenia go kandydaci nie mogą rościć pretensyj do Wydziału Oświatowego z racji poniesionych kosztów.

O dopuszczeniu do egzaminu kandydaci otrzymają imienne powiadomienia w terminie do 31 grudnia r. b.

Słuchaczów rocznego kursu nauczycielskiego będzie obowiązywać ścisły regulamin i moralne zobowiązania do 5 letniej pracy w zawodzie nauczycielskim w szkołach polsko-brazylijskich.

Wydział Oświatowy

AKWIZYTORÓW, władających językiem portugalskim poszukuje **Intercambio Commercial Paranaense, Soc. Ltda.** Av. Vicente Machado Nr. 218.

UBRANIA nowe jak i używane, nabyć można jaknajtaniej w składzie brań oraz galanterji na ulicy **BARÃO DO RIO BRANCO Nr. 329** obok Pałacu Prezydenta. — MÓWI SIĘ PO POLSKU
Curityba — Paraná.

JUŻ NADESZŁA WŁAŚCIWA CHWILA

Nadeszła godzina właściwa do wypowiedzenia walki mrówkom, pdyż zbliża się moment t. zw. „lotu weselnego“. Zaatakowanie w tej chwili mrowisk równa się przeszkodzeniu mnożenia się miljonom mrówek. Içá lub tanajura, zaatakowane w swych galerjach przez gaz dwusiarczku węgla (sulphureto de carbono), nie wylecą już olbrzymim rojem, aby zagrażać waszém nasiewom. Bronią wskazaną w tym wypądku jest „Gazometr Trevo“, który ma właściwość przetwarzania w stan gazowy formiciby jakiejkolwiek marki, oszczędzając częściową stratę tego drogiego płynu.

Przepuszczony przez „Gazometr Trevo“, jeden litr formicidy produkuje przeszło 500 litrów gazu, czyli ilość często dostateczną do wytępienia największego mrowiska. Lecz „Gazometr Trevo nie ogranicza się tylko do zaoszczędzania płynu, używając tego przyrządu, zyskuje się także na czasie, gdyż jedda tylka osoba, bez nikzyjej pomocy, może zniszczyć dziennie przeszło 20 mrowisk, Aby uprzystępnić zainterasowanym nabycie tego aparatu, Assistencia Rural Brasileira poleciła jego sprzedaż firmie W. Keetman & Cia., której biuro mieści się przy Av. Rio Branco 173 - 2° w Rio de Janeiro i przy ul. São Bento 49 - 2° w São Paulo. Zamówienia skierowane pod temi adresami będą załatwiane bez doliczenia kosztów zą opakpwanie i przesyłkę. W Kurytybie „Gazometr Trevo“ można nabyć w firmie Maximo & Cia., Praça Tiradentes 554.

Nie traćcie napróżno czasu!!!
Tanio i elegancko
można się ubierać tylko w zakładzie krawieckim
BOLESŁAWA PŁOCHARSKIEGO
515 Rua Saldanha Marinho 515
51—54

ARMAZEM E PADARIA „S. FRANCISCO“
DE JOSÉ NICOLAU ABAGE
Artykuły spożywcze pierwszej jakości. Wina, konserwy i t. p. Piekarnia elektryczna, zaopatrzana w najnowsze środki techniczne, — Czystość (gwarantowana. Kompetentni piekarze wykluczają możliwość jakiejkolwiek konkurencji z produktami „Abage“.
Ul. Saldanha Marinho Nr. 1234. — Tel. 89.
CURITYBA — PARANÁ

— Nie troszcz się pan, komisarz policyjny, który przyłoży areszt na jego pozstałości, jest — porządnym człowiekiem, na niego można liczyć.

Dr. Lorenc odetchnął uspokojony.

— Ten dokument muszę posiadać, — rzekł wreszcie — otrzymacie więcej pieniędzy za to, niż przypuszczacie.

— Cieszy mię — odparł zbir — pieniądze zawsze mi się przydadzą.

Naraz lekarz zerwał się jak oparzony.

— Wiecie, kto ma dokument?

— Kto?

— Prowizor, pomocnik Krausego — tak, on na pewne go ma.

— Tak, tak — zauważył zbir — no, bajka i tego można uczynić nieszkodliwym!

— Zdaje mi się, że on mieszka w tym samym domu, — zauważył lekarz.

— Tak, panie doktorze.

— To patrzcie, abyście go tylko sprzątnęli, dokument muszę mieć.

— Zrobi się.

Podczas gdy w domu lekarza knuto plany przeciw ostatniemu, w mieszkaniu biednego krawca gotowało się.

Na to złożyło się nie tylko samobójstwo lokatora, ale i inne przyczyny.

Przedewszystkiem komisarz policyjny opieczętował pokoje. Ale i bez tego nie znaleźliby już lokatora na to mieszkanie, boć tam się przecież jeden powiesił.

Ale jeszcze coś gorszego. Żona z przestrachu zachorowała, a przytem krawcowi ktoś z kręcących się — jak to zwykle w takich razach bywa, skradł tużurek w którym znajdowały się owe 50 koron.

To też był płacz i lament w rodzinie biednego krawczyny.

— Czynsz stracony — żona chora — tużurek z pieniądzmi skradziony — jęczał nieszczęśliwy. Toć to czarna rozpacz — prawie trzeba by zaraz pójść w ślad za samobójcą.

— Ojciec, na miłość Boga, nie bluźnij.

Biednemu krawczynie łzy zakręciły się w oczach.

— Teraz znowu głód, nędza — o ja nieszczęśliwy.

— Ach, co Eliza powie — płakała krawcowa — oj, to będzie dla niej cios, co nie miara.

Biedny krawiec spuścił głowę.

Naraz ktoś zapukał do drzwi.

Krawiec szybko zasłonił firankę łóżko z chrą żoną i otworzył drzwi.

Wysoki, przystojny mężczyzna wszedł do biednej izdebki.

— Pan jesteś krawcem Niteczka — spytał poważnie ale uprzejmie.

— Do usług — odparł krawiec, widząc gościa nowego odbiorcę, w skrytości jednak obawiał się, że pan ten przychodzi w sprawie ostatniego wypadku.

I rzeczywiście tak było, bo nieznajomy wskazał na pokój Krausego.

Tam dziś powiesił się pański lokacor, nieprawda?

Teraz rozległo się szkaradne szamotanie i charcznie. Ale tylko kilka minut, i już nie żył.

Morderca wstał i uporządkował ubranie.

Widocznie obmyślił był już przedtem plan. Przyciągnął stół, przywiązał pętlicę do sznura, który zawiesił na haku, wbitym w suficie, a widocznie przeznaczonym do lampy.

Urządził to tak, że każdy musiał przypuszczać iż Krause się powiesił.

Potem podniósł trupa tak, że ten zawisł o kilka cali nad krzesłem.

Badawczym wzrokiem spojrzał numer 5. na swoją ofiarę.

Teraz odsunął się.

Z szybkością błyskawicy zrewidował wszystkie szuflady w pokoju.

Znalazł portfel z dokumentami i trochę pieniędzy które pozostawił na miejscu.

Nie miał nawet czasu przejrzeć zawartości portfelu.

Miał jeszcze więcej do czynienia.

Szybko wziął kawałek papieru napisał.

„Zbrzydło mi życie, dlatego wybieram dobrowolną śmierć“.

Dziwne, że pismo Krausego dobrze było naśladowane.

Widocznie numer 5. musiał już przedtem ćwiczyć się w imitowaniu ręki zamordowanego adwokata.

Przy tem wszystkiem zachowywał morderca największą ostrożność. Drzwi do mieszkania krawca miał wciąż na oku.

Tem pobiegł do magazynu. Tam go znano jako człowieka uczciwego.

To też zaraz wydano mu żądane sukno.

Tymczasem żona dogoniła go.

— Ale tyś bardzo nie ostrożnie postąpiła — złajał ją mąż — nie znasz tego człowieka i zostawiasz go samego w domu.

— Ach, idźże sobie, przecież on nic nam nie może wziąć, taki hojny, bogaty pan.

— Tak, ale w mieszkaniu nie powinno się zostawiać obcego człowieka.

Przyspieszyli kroku.

Wkrótce byli w domu i zastali paaa Szulca siedzącego na krześle.

Panu Niteczce spadł kamień z serca.

— A, pan już wrócił, a to szybko panu poszło — chwalił pan Szulc,

— Tak, tak — odparł śmiejąc się Niteczka.

— Pokaż pan tylko, to sukno mi się podoba, dobrze, weź pan miarę.

Nie trzeba było mówieć dwa razy, w jednej chwili majsterek zręcznie zdjął miarę z nieznajomego.

Potem odprowadził Niteczka swego gościa aż do drzwi.

Uradowany wrócił do mieszkania.

— No, widzisz — zawołała uradowana żona — to porządny pan, oj, na nim ty jeszcze zarobisz cośkolwiek.

Majster Niteczka nie odpowiadał. Zaraz usiadł do pracy.

Chciał skończyć wprzód rozpoczętą pracę aby się zaraz potem zabrać do świeżo zamówionego ubrania.

— Już dosyć gorąco dziś jest, matko, zróbże tam kawy — rzekł do swej połowicy.

— Może ci się chce pić po tych śledziach — dam ci wody.

Sprawozdanie z działalności Kolegjum im. H. Sienkiewicza w Kurytybie za rok szkolny 1934

Rok szkolny trwał od 15 stycznia do 18 listopada z dwutygodniową przerwą na wakacje zimowe w drugiej połowie czerwca.

W rozwoju swoim Kolegjum przechodziło pewien kryzys, co do liczby uczniów i zainteresowania ze strony społeczeństwa.

Duży wysiłek ze strony Zarządu w sprawie utrzymania szkoły, spłaty zobowiązań natury pieniężnej oraz akcji za posyłaniem dzieci do Kolegjum z trudem ratował sytuację.

W ostatnich latach daje się zauważyć coraz mniejszy udział „interjoru". w rozwoju Kolegjum, — Kurytyba zaś pomimo II lat istnienia tego rodzaju placówki oświatowej, pomimo ustalonej już opinji, co do jej poziomu, metod pracy, atmosfery naukowo — wychowawczej wyraźnie omija Kolegjum.

Byli i tacy, na szczęście bardzo odosobnieni, którzy doradzali iść po linji najmniejszego oporu, uważając cały wysiłek prowadzenia i utrzymania szkoły polskiej o typie Kolegjum za mało celowy. Pomimo wszystkich tych trudności Zarząd wytrwał i z wiarą w dobrą sprawę, jakiej służy, przystąpił do pracy z niemniejszym zapałem w roku przyszłym

Stan uczniów

Zapisało się do Kolegjnm 46 uczniów i uczenic. Do końca roku dochodziło 43, co stanowi, w porównaniu z rokiem ubiegłym, zaledwie 67 proc. Na II kurs promowano 14, na III — 17, ukończyło kolegjum — 6, a mianowicie: Bestwinówna Zuzanna, Jarmulińska Helena, Mażuchowska Helena, Ziarnicka Zofja, Stańczyk Józef i Lewiński Edward.

Z tych 3 wstępuje na roczny kurs nauczycielski. I do gimnazjum, I do handlu, I ma zamiar poświęcić się zawodowi nauczycielskiemu.

Personel nauczycielski.

W roku sprawozdawczym w Kolegjum wykładali pp. Falarz, ks. Pałka bezinteresownie z ramienia Oświaty, K. Jezierska, M. Zukaszewiczowa, Wójcikówna, Domańska, Świdurski oraz F. Chruścielowski, jako kierownik Kolegjum.

Cały zespół nauczycielski stanowił Radę Pedagogiczną, która w ciągu roku odbyła 7 posiedzeń. Tematem tych posiedzeń były sprawy naukowe, programowe i wychowawcze. Przepracowano zagadnienie współpracy szkoły z domem, — w wyniku czego urządzono dwa wspólne zebrania rodziców, nauczycieli i młodzieży. Stwierdzono, że tego rodzaju kontakt daje dobre rezultaty, wzbudzając zainteresowanie i żywszy stosunek społeczeństwa do szkoły.

Zarząd Kolegjum.

W kierunku nawiązania łączności pomiędzy Kolegjum a rodzicami współpracował Zarząd przez inicjowanie zebrań, urządzanie herbatek towarzyskich i t. d. obok tego do kompetencji Zarządu należały sprawy gospodarcze.

Zarząd Kolegjum w roku bieżącym stanowią: pp. F. Lachowski — prezes, J. Wiśniewski — wiceprezes, T. Porat — skarbnik, F. Chruścielewski — sekretarz, członkowie: pp. Falarz, ks. Pałka, Ziarnicki, Sobolewski, Plombon, Amplewski.

Sprawozdanie kasowe za 1924 rok

Przychód	
Saldo na I. I. 1934	8$3000
Opłaty od uczniów	3.922$000
Subwencja Związku Pol.	1000$000
Subwencja Twa im. T. Kościuszki Łączność i Zgoda	300$000
Subwencja Wydziału Oświatowego C. Z. P.	1000$000
Z popisu Kolegjum	435$000
Zaległości z 1933 r.	9$100
Razem	6744$400
Rozchód	
Pensje nauczycielom	4000$000
Sprzątanie lokalu	400$000
Spłata długu	1100$000
Odsetki od zaciągniętego długu	102$200
Na urządzenie popisu	430$600
Asekuracja ubezbieczonego majątku	145$600
Pomoce naukowe	212$000
Inwestycje	171$500
Administracja	162$700
Saldo na I. I. 1935	10$8000
Razem	6744$400

Jak wynika ze sprawozdania kasowego, spłacono w ciągu roku 1100$000 długu oraz 102$200 odsetek. Do zupełnego spłacenia długu pozostało 400$000. Sumy zaległe od uczniów z tytułu opłat szkolnych za 1933 i 1934 rok wynoszą około 400$000.

Niniejsze sprawozdanie kasowe nie obejmuje szeregu pozycyj zarówno po stronie dochodu, jak i rozchodu, wyrażających się w opłacaniu przez cały rok 2 sił nauczycielskich oraz sum stypendjalnych dla zdolnych a niezamożnych uczniów. Pomoc tę okazywał Wydział Oświatowy C. Z. P.

Majątek Kolegjum

Majątek Kolegjum stanowią: pomoce naukowe, gabinet fizyczny, bibljoteka, sprzęt szkolny, sklepik uczniowski rekwizyty teatralne. Cały ruchomy majątek, bo tylko taki istnieje, został oszacowany i zaasekurowany na 16:000$000 (szesnaście kontów) W ostatnim roku powiększył się o 335$000.

Stosunek organizacyj miejscowych i krajowych do Kolegjum.

Z pośród społecznych organizacyj kurytybskich przychodzą z pomocą moralną i materjalną Związek Polski oraz T-wo im. T. Kościuszki w postaci subwencyj pieniężnych i lokalu na szkołę.

Oświata i Sekcja św. Stanisława wspierały szkołę moralnie przez jednanie uczniów i odpowiednią propagandę. Ponadto z ramienia Oświaty pracował bezinteresownie ks. Pałka, jako katecheta.

W skład Zarządu Kolegjum wchodzi po 2 przedstawicieli z każdej z wymienionych wyżej organizacyj. Wydział Oświatowy C, Z. P. jest reprezentowany w Zarządzie przez kierownika Kolegjum.

Troskliwą opieką otaczają i z wydatną pomocą śpieszą Światowy Związek Polaków i Oddział Ligi Morskiej i Kolonjalnej przy Ministerstwie Sprawiedliwości w Warszawie.

Dzięki tym organizacjom Kolegjum otrzymuje z kraju szereg czasopism, książki do bibljoteki, mapy, obrazy i inne pomoce naukowe.

Gdyby ze strony miejscowego społeczeństwa i miejscowych organizacyj istniało tak daleko posunięte zainteresowanie własną placówką oświatowo-szkolną, —

(Dok. na str. 9-ej)

Rowery **Dürkopp**

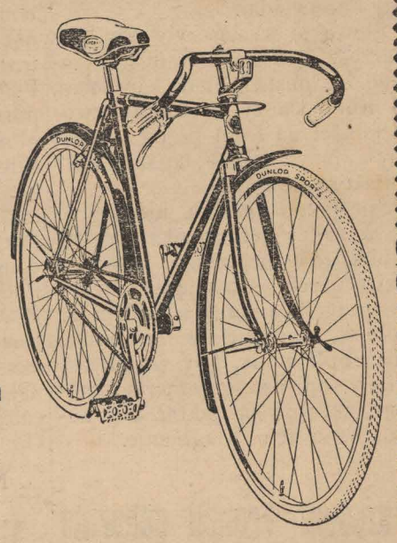

Każdy okręt — nowa przesyłka

Każda nowa przesyłka — nowy typ

Każdy typ — nowe ceny

Sprzedaż za gotówkę, na raty i odsprzedawcom

João Prosdocimo & Filhos

Rua Barão do Serro Azul 81-85 — Curityba
Rua 9 de Março 126 — Joinville,

Nowy okres egzaminów

GIMNAZJUM

NOVO ATENEU

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Rodziców, że przyjmuje się kandydatów do składania egzaminów na rok 1934. Także przyjmuje się uczniów i uczennice na **wolny 3-ci kurs,** który uprawnia do studjów na Uniwersytecie Parańskim. Do tego kursu składanie egzaminów nie jest wymagane **Kursy dzienne i wieczorowe.**

Bliższe informacje:
ul. Aquidabam 278
Kurytyba.

QUEM BEM ALIMENTA
BEM CRIA
para bem alimentar so com as
FARINHAS INTEGRAIS
porque são farinhas fabricadas sob um criterio novo. onde as propriedades sadias e nutritivas dos grãos dos cereais são totalmente aproveitadas

MĄCZKA ODŻYWCZA
„ALEGRIA"

Zapobiega bólom brzucha i wszelkim komplikacjom żołądkowym

(SPECJALNIE U DZIECI)

Produkt ten powinien być używany przez wszystkie matki, dbające o zdrowie swych dzieci.

Sprzedaż we wszystkich aptekach, składach aptecznych i pierwszorzędnych sklepach spożywczych. 503

Do wynajęcia

Wielki pałac nowocześnie budowany ze wszystkiemi wygodami 20 pokoi przy ul. Comendador Araujo Nr. 1305 właśc. p. Judith A. Guimarães. Wiadomości bliższe ul. Dr. Murici N. 973.

Przyjmuje się

na mieszkanie z utrzymaniem dziewczęta uczęszczające do szkoły.

J. Duszczakowa. R. Prudente de Moraes n. 325.

Obrączki ślubne, medaljony, zegarki it.p. najtaniej kupić można tylko w zakładzie

Relojoaria Progresso

Praça Tiradentes 246 — KURYTYBA.

Uwaga: Wszelkie naprawy i zamówienia uskutecznia się z gwarancją. MÓWI SIĘ PO POLSKU.

— Tak — tak, ale jestem zgrzany, woda mi może zaszkodzić.

— Kilka minutek poczekaj — kawa zaraz będzie gotowa.

Niezadługo też kawa była zagotowana.

— Nic lepszego od kawy — zawołał Niteczka — biorąc podaną mu filiżankę do ust.

Żona zaś jego uszykowała tacę i podeszła ku drzwiom pana Poleskiego.

Wprzód zapukała lekko, cicho.

Zapukała głośno — żadnej odpowiedzi.

— Panie Poleski, kawa gotowa — zawołała głośno.

Ale żaden głos nie odezwał się.

— Czyżby tak mocno miał spać?

— Zapukaj mocniej — rzekł mąż.

— No, to wolę go już zbudzić — odparła.

— Tak, tak, już druga godzina, dłużej przecież nie lubi spać.

Pani Niteczkowa usłuchała.

— Panie Poleski— zawołała głośno.

Przypadkiem chwyciła za klamkę.

Dziwne — dziś były drzwi otwarte, a on przecież się zawsze zamykał.

Pani Niteczkowa weszła do pokoju.

— Tu, panie Poleski, kawa — o — pomocy! — na pomoc! ojcze.

Trzask i brzęk nagle było słychać, potem głuchy stuk.

Majster zerwał się przerażony.

W pokoju leżała żona jego zemdlona, a obok niej potrzaskana podstawka do kawy.

— Matko — krzyknął, matko — co —

Ale słowa zamarły mu na ustach. Bo tam przed nim na haku wisiała postać człowieka — literata Poleskiego.

Nie wiele brakowało, a i pan Niteczka byłby padł zemdlony.

Ale szybko oprzytomniał i jak sarna wyskoczył do sieni.

— Na pomoc! — na pomoc!— wołał rozpaczliwym głosem.

Powstał wielki ruch.

Nim jeszcze Niteczka cały drżący ze strachu dostał się na ulicę, już kilku policjantów kroczyło na górę.

— Kto się powiesił? — pytali — kto?

— U mnie, w tylnym pokoju.

Policjanci wiedzieli czego tu było potrzeba. Szybko wbiegli do mieszkania krawca.

Tu leżała przed nimi zemdlona krawcowa.

Jeden z policjantów odciął nożem sznur na którym wisiał rzekomy samobójca.

Głuchy łoskot, ciała zamordowanego padło na ziemię.

— Szybko lekarza — zawołał drugi policjant — precz tam łobuzy — dodał do coraz liczniejszej gawiedzi.

Na głowę Krausego wlano kubeł wody, nacierano mu głowę.

Ale wszystko na próżno.

Nawet zaraz przywołany lekarz stwierdzić tylko mógł śmierć.

Krawiec Niteczka wyglądał jak śmierć, gdy spisywano z nim protokół.

Nikt nie wątpił, że tu zaszło samobójstwo. Przecież na dobitek znaleziono jeszcze ową karteczkę.

Tak więc długo nie trwało — spisano protokół i w pomieszkaniu krawca panował znowu spokój.

Ale na dworze było gwarno.

— U Niteczki się jeden powiesił — podawano sobie z ust do ust.

Zaraz po wyjściu policji domownicy zbiegli się do Niteczków i poczęli się skwapliwie wypytywać o szczegóły.

Ale cóż on miał powiedzieć — z melancholji się powiesił.

Poprostu sprzykrzyło mu się życie — tak każdy sądził.

Przecież pieniędzy jeszcze miał dosyć. O tem wiedział majster Niteczka.

Strapionego krawca pocieszali sąsiedzi.

Ale nikt nie przypuszczał, jaka tam rozegrała się straszna tragedja. Nikt nie wiedział, w jak okropny sposób Krause został zamordowany.

ROZDZIAŁ CXLII

Po spełnionej zbrodni.

Pan Szulc z najzimniejszą krwią opuścił mieszkanie biednego krawczyny.

Teraz ten alegancko ubrany pan szybkim krokiem bieżył do domu dr Lorenca.

Wkrótce był na miejscu i został zaraz wpuszczony do pokoju.

Dr. Lorenc zdziwił się zobaczywszy numer piąty tak dobrze do nie poznania przebranego.

Teraz odezwał się łotr.

— Jestem tu panie, adwokata Krausego, nie potrzebuje się pan obawiać.

Doktór wydał okrzyk radosnego zdziwienia.

— Czy podobna?

— Tak, przesyt życia i koniec. Odebrał sobie, powiesił się.

Doktór odskoczył. Ale pewność siebie zbira, mówiła że to była prawda. Ale jak on mógł to uczynić, to było wprost nieprawdopodobnem.

Numer 5 wzruszył ramionami.

— Powiesił się, tak, panie doktorze, a ja postarałem się o to, aby to wydawało się jak najwięcej prawdopodobnem, zaraz panu opowiem całą historję.

Tu począł nr. 5 opowiadać jak się zabrał do rzeczy a lekarz słucha z natężoną uwagą.

Potem wyciągnął portfel umarłego.

— To jest wszystko. więcej nie znalazłem.

Drżącemi rękami odebrał lekarz papiery.

Począł przerzucać je, drżąc cały.

Nagle krzyknął przeraźliwie.

— Co się stało doktorze?

— Dokumentu, który mi potrzebny — nie ma — zostawiliście go w pomieszkaniu adwokata, jeżeli znajdą....

— Ani skrawka nie zostawiłem.

— Musiał schować — rzekł z irytowany lekarz.

UNIKAT MIESIĘCZNY WYDZIAŁU PRASOWEGO C. Z. P.

II. Zjazd Polaków z zagranicy

KOMISJA GOSPODARCZA

REFERAT B. RZEPECKI — Sekretarz generalny Tow. Popierania Wytwórczości Krajowej.

rzemiany życia gosdodarczego w Odrodzonej Polsce

(Ciąg dalszy)

pozostałych działów wytwórści chcemy wskazać na kilka unkowo drobnych działów, posiadających wielkie znanie dla gospodarstwa narodo- o że względu na to, że zaniają, względnie mogą zaniać stosunkowo poważną pę pracowników.

rzedewszystkiem rozwinął się tnio przemysł muzyczny. rawdzie jeszcze przed wojną nina i fortepiany wyrabiane Polsce były poszukiwane. Lecz zakresie innych instrumentów zycznych byliśmy całkowicie leźnieni od przywozu z zanicy. W związku z wojną celzostał uniemożliwiony przypianin z Niemiec, co poziło na powstanie szeregu łak fortepianów i pianin oraz wórni i warsztatów pomocnich. Została uruchomiona w ju produkcja gramofonów oraz winęła się wytwórczość płyt mofonowych, które zdobyły które rynki zagraniczne. Wyrzamy w kraju intrumenty denetalowe oraz z drzewa. Ostatprzystępujemy do uruchomiewytwórczość na szeroką skainstrumentów smyczkowych, yż rozporządzając pierwszodnej jakości materjałem dla robu skrzypiec — drzewem nowem, wywozimy go w stanie owym zagranicę, skąd otrzyjemy następnie instrumenty yczkowe.

Przytoczymy tu jeden przykład, ry świadczy jednocześnie o n, jak dużo mieliśmy po oddowaniu Polski do zrobienia zakresie gospodarczym i jak dno było wszystko zrobić od- u. Jeszcze w 1924 r. przywóz pawek wynosił około 300 t. a tym z Niemiec 250 t. Przywoźmy nietylko zabawki skomkowane, mechaniczne a zabawnajprostszych typów, nie wyzając dziecięcych harmonijek, pawek z drzewa i t. d. W zwiazz wojną celną anomalja ta zestała istnieć. Obecnie przesł zabawkarski ma podstawy rozwoju, a przywóz prawie istnieje. Samych harminijek zywoziliśmy około 60 t. a te- powstało parę wytwórni.

Rozwinął się pozatem przemysł lanteryjny: galanterja metalowa, zewna, ze skóry wyrabiana zez liczne warsztaty rzemieślnie w kraju, ma swoją markę taloną i wielkie możliwości ytu zagranicą.

Wreszcie — jeszcze jedna dzieina, bodaj że najwięcej znana śród wychodźtwa mianowicie przemysł ludowy. Polska poada sztukę ludową bogatszą niż ne narody Europy niezmaniewaną i pierwotną, a w dodatku tuka ta i przemysł ludowy są szcze do dnia dzisiejszego zez Polskę uprawiane.

Przemysł ludowy winien stawić pozatem jedno z poważejszych dochodów małorolnej dności rolniczej. W ostatnim asie, w związku z dążeniem ządu do stworzenia nowych ódeł pracy na wsi, należytej ganizacji produkcji i zbytu wybów ludowych będzie niewątiwie poświęcona należytą uwa- . Natomiast wyroby ludowe, jak zy nas doświadczenie innych ajów, mogą stanowić poważną ozycję wywozową, tembardziej, dotychczasowe próby w zaesie organizacji wywozu kilióW, wyrobów ceramicznych oraz yrobów drzewnych naogół zanczyły się pomyślnemi wyniimi.

* * *

Kończymy wyliczenie tego zystkiego, co Polska w okreostatnich lat w zakresie rozju wytwórczości poczyniła; końymy nie dlatego że nie mamy ż o czem pisać, a tylko dlatezenie.

Ogromna praca została wykoana. I jeżeli wyliczaliśmy np. w oszczególnych działach wytwórzości stosunkowo drobne działy zględnie artykuły, to zrobiliśmy świadomie, aby pokazać, że właśnie w tych drobiazgach byliśmy od zagranicy uzależnieni i że musieliśmy to odrobić.

Powiedzieliśmy na wstępie, że inną była Polska gospodarcza przed wojną i bezpośrednio po wojnie, kiedy większość wychodztwa kraj opuściła. A inną jest teraz. Niech w przekonaniu każdego z przybyłych tu utrwali się myśl, że w ciągu tych ostatnich kilkunastu lat w zakresie gospodarki dokonany został wielki dorobek, wielki wysiłek i to w warunkach bardzo ciężkich... Nikt albo prawie nikt nie pomagał, trzeba było wszystko samym zrobić...

Przedstawione powyżej przykłady udawadniające nam w jakim kierunku ten rozwój wytworczości szedł — w kierukn powstawania nowych działów, przetwarzających surowce i stwarzających większe możliwości dla zatrudnienia rąk roboczych, aniżeli wielki przemysł przetwórczy wytwarzający surowce.

Jeżeli w początkach istnienia Polski rozwój ten odbywał się drogą naturalną, — to w ostatnich latach stało się to jednym z zasadniczych zadań Rządu. Rozwój i opieka nad drognemi warsztatami, na drobnymi wytwórcami stała się zadaniem polityki gospodarczej Rządu, który dąży do tego, aby stworzyć jaknajwiększą liczbę tych warsztatów samodzielnych. Leży w tym przyszłość rozwoju gospodarczego Polski i jedyny sposób, aby zatrudnić przyrost ludności. Pomimo to dużo pod względem rozszerzenia zakresu produkcji zrobiono, jeszcze większa praca leży przed nami. Rozwój bowiem produkcji wymaga coraz większej psecjalizacji, coraz nowych działów pracy.

Mieliśmy na względzie cele praktyczne, każdy winien się przekonać, że — wytwórczość polska teraz — więcej niż przed laty jest w stanie zaspokoić zapotrzebowanie rynków zagranicznych, teraz więcej niż przed laty i przed wojną możemy pokryć zapotrzebowanie już nietylko niewybredneg konsumenta Chin albo Persji z jego prymitywnemi wymaganiami, lecz i mieszkańców wysoko uprzemysłowionych krajów. Poprzednio wskazywaliśmy niejednokrotnie na przykłady wywozu wyrobów przemysłowych zagranicę; podkreślić tu tylko należy, że Polska w coraz większym odsetki wywozi zagranicę wyroby przemysłowe w 1926 r. — wyroby przemysłowe stanowiły 13,8 ogólnego wywozu, a w 1933 r. — już 23,8 proc. W naszych ubraniach pracują robotnicy w Południowej Afryce, kocami okrywają się w Kanadzie, w obuwiu gumowem spacerują w Syrji i Egipcie, dyktę naszą używają w Ameryce Południowej i Australji, wyroby cynkowe spotkać można w sklepach Japonji, a wyroby metalów w Chinach, Indjach Brytyjskich i t. d. Wyroby fajansowe spotkać można w Holandji, wyroby włókiennicze w wielu państwach europejskich; rękawiczki skórzane w Anglji, wyroby galanteryjne we Francji..... więc nietylko wywozimy do krajów egzotycznych, lecz i do krajów uprzemysłowionych. Istnieją więc możliwości ażeby nasze wychodźtwo odegrało aktywną rolę w rozwoju międzynarodowych stosunków handlowych, gdy ono nawet w granicach istniejących możliwości zapotrzebowanie swoje na towary importowane będzie pokrywać w większym stopniu, niż dotychczas przez wyroby polskie.

Rozwój stosunków handlowych pomiędzy Macierzą, a krajami gdzie znajduje się wychodztwo nie możemy traktować jednostronnie. Międzynarodowe obroty handlowe opierają się obecnie na kompensacji; pod tym względem istnieją również możliwości realne, gdyż właśnie do większych skupień naszego wychodźtwa — w Stanach Zjednoczonych A. P. i Brazylji mniej wywozimy naszych wyrobów, niż otrzymujemy towarów od nich. Liczby są znane do Stanów Zjednoczonych w ubiegłym roku wywieźliśmy za 15 milj. zł. a przywieźliśmy za 110 milj. zł. Do Brazylji wywieźliśmy za 5 milj. a przywieźliśmy za 8 milj. do Argentyny wywieźliśmy za 8 milj. a przywieźliśmy za 23 milj. zł.; Mamy więc możliwość rozwinąć nasz wywóz do tych krajów, i w tym dużą rolę odegrać może wychodztwo. Przyczem zwiększenie obrotów gospodarczych z Polską nie może kolidować w żadnym wypadku z polityką gospodarczą tych krajów.

Lecz konpensacja stanowi zjawisko przejściowe, niewątpliwie po pewnym okresie będą przywrócone wolne stosunki handlowe, pozbawione obecnych skrępowań. Jakież widoki istnieją w przyszłości dla rozwoju stosunków Polski z krajami, gdzie zamieszkuje wychodźtwo?

Rozwój własnej wytwórczości w Polsce nie stoi na przeszkodzie do rozwoju tych stosunków. Im więcej kraj jest uprzemysłowiony, tym większe dokonywuje obroty handlowe z zagranicą. Obroty handlowe Niemiec z Anglją względnie Belgji ze Stanami Zjednoczonemi, krajami wysoko uprzemysłowionemi są o wiele większe aniżeli obroty Argentyny z Paragwajem lub Egiptu z Persją.

Rozwój wytwórczości w Polsce niewątpliwie iść będzie w dalszym ciągu, i należy życzyć żeby szedł w tempie jaknajszybszym, nie będzie jednak oznaczać że Polska wycofuje się z obrotu międzynarodowego. Dążyć będziemy do wykorzystania wszystkich bogactw naturalnych do wykorzystania rąk roboczych, stworzenia możliwości, aby zatrudnić swoich obywateli a nie odgradzać się od świata. Więc przy najintensywniejszym rozwoju wytwórczości w starym kraju, stale istnieć będą jeszcze większe możliwości dla obrotów handlowych z zagranicą. Apel do wychodźtwa aby czynnie w tym rozwoju stosunków handlowych uczestniczyło, nie jest tylko apelem patrjotycznym, hasłem dnia dzisiejszego, a zawiera realny program pracy gospodarczej na przyszłość.

TOIOWO

Gdzie żyja najstarsi ludzie na świecie?

Z Moskwy donoszą: Do niedawna uchodziła Bułgarja za kraj najstarszych ludzi którzy w setnym roku życia znajdują się w pełni sił i dopiero w 13o, lub w 140-ym roku dochodzą do kresu i umierają na uwiąd starczy. Żyjemy jednak w okresie rekordów, słusznem jest więc, aby został pobity także rekord długowieczności.

Ostatnie badania wykazały, że najstarszy wiek osiągają mieszkańcy północnego Kaukazu. Badania przeprowadzone w wioskach na szczytach gór, dowiodły, że mieszkają tam ludzie, którzy po przekroczeniu 140 lat zachowują świeżą pamięć i żywotność umysłu.

Jednym z patrjarchów północnego Kaukazu jest wieśniak Murzabeków, liczący 146 lat. W pełni świaeomości opowiada o zdarzeniach, które pamięta z przed całego wieku. Dał on życie kilku pokoleniom, a jednak pod względem wytrzymałości nie ustępuje swoim synom i wnukom. Idealne czyste powietrze, kozie mleko i krystalicznie czysta woda, przyczyniły się do konserwacji jego serca i płuc.

W sąsiedniej wsi żyje kobieta nazwiskiem Chclajewa-Altyn. Babulinka liczy 143 lata, mąż jej umarł w 111-ym roku życia. Najstarszy syn przekroczył 90 lat, najmłodsy 60. Mimo tak podeszłego wieku czuje się staruszka doskonale.

Jeszcze wyższy wiek osiągnęli mieszkańcy Kumisi koło Tyflisu. Dwóch wieśniaków z tej wioski Artemij Lagiasvili i Chapar Chiut przekroczyli 150-ty rok życia, lecz ani wzrok ani słuch nie odmawiają im posłuszeństwa. We wsi Gali na Kaukazie żyje 130-letni wieśniak Kecba, we wsi Dzirchva wieśniak Sogum Bebija. który liczy 126 lat, we wsi Inukoj—141-letni Baraj Etneva.

Widzimy zatem, że ludzie, którzy przekroczyli 120, a nawet 140-ty rok życia, nie należą w północnym Kaukazie do wyjątków, lecz stanowią raczej regułę. Tak przynajmniej zapatruje się na to wiedza sowiecka.

Coraz więcej tych długowiecznych starców

Z Paryża donoszą: Z okazji procesu przeciwko 103-letniemu Janowi Baptyście Tourenne, oskarżonego o oszustwo, zamieszczają pisma paryskie interesujące zestawienie ludzi, którzy osiągnęli wiek ponad 100 lat życia.

Na czele ich stał zmarły niedawno turek Zaro Agha, który żył aż 164 lata, chociaż — jak twierdzą inni—było to tylko 120 .at. Niemniej słynnym był pewien Anglik. Tomasz Parre, który dożył lat 150 i przeżył aż 9-ciu królów angielskich. W 120-tym roku swego życia Parre ożenił się poraz trzeci. W roku 145-tym życia rąbał jeszcze drzewo. W dzień swych 150-tych urodzin zmarł na skutek zaburzeń żołądka. Jadał on przez całe życie słoninę, ser i chleb i pił codziennie pół litra wódki.

Żył jednakowoż człowiek, który osiągnął wiek o wiele późniejszy aniżeli Zaro Agha. W 1724 r. zmarł w Mohaczu (Węgry) na uwiąd starczy pewien pastuch nazwiskiem Peto, dożywszy lat 185. Podobny wiek osiągnął również szkot, Mungo, 155 lat żył woźnica Damme. W Afryce żyje po dzień dzisiejszy Sidi Hahil, liczący 177 lat. W Iraku żyje obywatel Ali Savih, liczący 130 lat. Nie je on mięsa, ani też nie używa alkoholu i tytoniu. Był on sześć razy żonaty—jego najmłodzsy syn liczy 77 lat.

Odbywający się obecnie w Paryżu proces przeciwko 103-letniemu starcowi, jest o tyle ciekawy, że starzec ten pobierać miał podobno nieprawnie emeryturę kolejową za swego ojca, sfałszowawszy dokumenty.

HISTORJA, JAK Z BAJKI

Właściciel pewnego eleganckiego nocnego lokalu w Warszawie mile sobie wspomina niedawne odwiedziny hojnego cudzoziemca, który po luksusowej kolacji zakrapianej najdroższemi trunkami, kazał podać szampana najkosztowniejszej marki nietylko sobie, ale wszystkim znajdującym się na sali gościom, całej orkiestrze i wszystkim fortancerkom. Rano podano cudzoziemcowi rachunek, wynoszący zawrotną sumę. Gość nie zdziwił się. Wyjął z kieszeni wypchany portfel i zaczął rozdawać na prawo i lewo 100-złotówki tak, że kiedy przyszło do płacenia rachunku, zabrakło mu 1800 zł, Na te 1800 zł. cudzoziemiec wystawił czek na pewien poważny warszawski bank, dodając do sumy 1800 zł. jeszcze 600 zł. tytułem naddatku. Nie zapomniał też o swoich dwu towarzyszkach-fortancerkach, którym dał dwa czeki po 1000 zł. Żegnany ukłonami kelnerów, hojny gość opuścił o świcie lokal.

Tego samego ranka dyrektor lokalu udał się z czekiem do banku, gdzie ku swemu miłemu zdziwieniu, dowiedział się, że czek może być honorowany natychmiast. Dyrektor oświadczył, że podejmie tylko 1800 zł. ponieważ nie chce korzystać z podgazowanego stanu, w jakim znajdował się wystawca czeku, podpisując go. Równocześnie dyrektor uprzedził bank, aby nie wypłacano dwom damom czeków od tego samego wystawcy po 1000 zł. Istotnie za chwilę nadeszły dwie fortancerki, obie jeszcze w wieczorowych toaletach, śpieszące po pieniądze. Kiedy paniom powiedziano, że czeki nie będą honorowane, obie zirytowały się i po krótkim czasie wróciły w towarzystwie hojnego cudzoziemca. Pan cudzoziemiec był srodze rozgniewany, że jego podpisy nie zostały honorowane i domagał się natychmiastowej wypłaty całej zdeponowanej przezeń w banku sumy, t. j. 250,000 zł.

Jak się okazało, tym hojnym gościem jest niejaki p. T., bogacz ze Stanów Zjednoczonych, który przybył niedawno do Warszawy, aby „ubić“ kilka interesów. Kupił on m. in. nieruchomość na rogu ul. Marszałkowskiej i Widok, którą zamierza zburzyć i postawić tam 20-piętrowy drapacz chmur. Tę właśnie transakcję oblewał w tak oryginalny sposób w nocnym dancingu.

Komunikat n. 13

Związku Zaw. Rolników Polskich w Brazylji

Wiemy, że z jęczmienia wyrabia się zwłaszcza w Europie i Ameryce Północnej bardzo pożywną kaszę, kaszkę i perlak, z jęczmienia również produkują słodowa kawę, która jest w użyciu szerokich mas ludowych, ale najwięcej tego zboża idzie do wyrobu piwa i dlatego też Związek Zawodowy Roln. Polskich (caixa postal 412, Curitiba) rozwinął w bieżącym roku za uprawą jęczmienia wogóle, a browarnianego w szczególności dosyć dużą propagandę.

Obecnie mamy zbiory zbóż, więc śpieszymy zawiadomić Kółka Rolnicze i ogół naszych kolonistów, że delegat Związku Zawodowego Rolników Polskich porozumiał się z p. pułkownikiem, Henrykiem Thielenem, w sprawie skupu tegorocznych zbiorów.

Na podstawie tego porozumienia b owar „Adriatica“ będzie płacił następujące ceny za jęczmień:

Za 100 kg. jęczmienia 6-cio rzędowego 3o$ooo, za ,1oo kg. jęczmienia 4-ro rzędowego 35$, za 1oo kg. jęczmienia 2-u rzędowego 4o$ooo.

Ceny trzeba rozumieć, loco wagon stacji załadowczej.

Z powyższej tabeli wynika, że najlepszą cenę browar płaci za jęczmień dwurzędowy, więc o uprawę tego gatunku polsko-parański rolnik powinien dbać w szczególności.

Jeżeli uprawa jęczmienia się rozwinie w Paranie i Santa Catharinie, to browar będzie kupował tylko dwurzędny jęczmień, inne zaś gatunki w cenie jeszcze bardziej spadną, ponieważ nie posiadamy młynków do przeróbki tego zboża na kaszę i perlak.

Zaznaczam również, że ziarno jęczmienia przed wysyłką musi być starannie oczyszczone, ponieważ tylko piękne zboża browar kupuje po cenie, którą podałem. a następnie za jęczmień mieszany, to jest składający się z dwu, cztero i sześciorzędowego będzie płacił niższe ceny.

Zarządy Kółek Rolniczych łącznie ze zorganizawanemi kolonistami powinny się starać zaprowadzić wpólnemi siłami po kolonjach dobre młynki—wialnie i powinny na swych zebraniach objaśniać ogół zorganizowanych, że tylko za dobre i piękne zboże można uzyskać dobre ceny.

Selekcja zbóż i okopowych powinna być dla nas rolników wprost ogólnym nakazem.

O seleckji produktów rolnych i uprawie jęczmienia ukażą się wkrótce artykuły w „Rolniku“— dodatku do „Gazety Polskiej“, jak również komunikat o nabywaniu odpowiedniego ziarna siewnego.

Adres Browaru Adriatica:
Caixa postal 49 — Ponta Grossa
Michał Sekuła
Kier. Biura Zw. Zaw. Roln.

Mydła toaletowe do golenia, aparaty do golenia 4$00, sztylety, noże, ostrza Gilete, Valet, Broback, Gorgo; kasetki imbujiwe po 7$500 Scyzoryki od 3$000.
FLORECKI
CHARUTARIA LIBERTY
Praça Tiradentes, dawniej telegraf

Produkty niezrównane — Dostawa do domu
Casa Substancia
TH. RUI SPRENGER
KIEŁBASY, SZYNKI, SMALEC, WYROBY MASARSKIE WOGÓLE, SERY, MASŁO I KONSERWY
Rua Monsenhor Celso, 47. — Tel. 1623. — Cx. postal, 328.
CENR REALNE — SZYBKA I GRZECSKA OBSŁUGA.
39-pr.

FABRYKA OBUWIA
A T A B
MIGUEL S. ATAB
Travessa Oliveira Bello, Nr. 17 — CURITIBA PARANA
Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach bezkonkurencyjnych.
Przyjdźcie i przekonajcie się!
Wielki wybór nowych kapeluszy.

ARTYKUŁY NA LATO
Otrzymaliśmy Kaszmiry i Drelichy z lnu krajowego i zagrnicznego po cenach bezkonkurencyjnych.
AO MUNDO
DAS CASEMIRAS
Ul. 15 de Novembro 129
Posiadamy wielki wybór resztek.

Zelio
śmierć szczurom

Na sprzedaż
posiadłość 187 alkrów lasu i kampu, pinjorów, imbui, dom, bydło rogate i inne, w odległości 17 kilometrów od stacji kolejowej w pobliżu Kurytyby. — Informacjc przy ul. Treze de Maio nr. 541.

BIURO ADWOKATA
Dr. Milton Vianna
Av. João Pessoa
Sala 105. KURYTYBA.

Dobry interes
Wyprzedaję w miejscowości Guarany wielki zapas obuwia damskiego od 12$000 w górę i męskiego od 16$000, a na obuwie dla dzieci ceny są bardzo niskie. Z powodu podeszłego wieku oraz braku sił i słabego wzroku, pragnę się pozbyć zakładu.
Kto kupi odemnie zakład, temu będę półtora roku robić reperacje obuwia darmo, gdyż robię to już od dłuższego czasu.
Adres: JOSE BALON — Sapataria Colonia Guarany, via Santo Angelo—Rio Grande do Sul.

Dominik Kurecki
zawiadamia klijentelę. iż pracuje nadal w fachu krawieckim, przy ulicy Dr. Muricy Nr. 461, wykonując garnitury sukienne, począwszy od 120$000.
ROBOTA GWARANTOWANA.

Pomiędzy najlepszemi markami piwa wyróżnia się znana „Pomba“
TUZIN RS. 14$000
Oryginalny typ piwa, wyłącznie fabrykowany przez browar „CRUZEIRO“
CURITYBA Telefon 495 | 751.

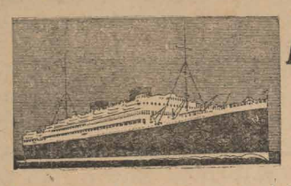

MALA REAL INGLEZA

Sprzedaje się szyfkarty 3-ej klasy do Europy, jak: do POLSKI, ŁOTWY, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRJI, RUMUNJI, BESARABJI etc.

DATY ODJAZDU OKRĘTÓW

ZE SANTOS

DO MONTEVIDÈO I BUENOS AIRES			ZE SANTOS DO EUROPY		
H. PRINCESS	27	listopada	ALMANZORA	1	grudnia
H. BRIGADE	11	grudnia	H. CHIEFTAIN	3	grudnia
ASTURIAS	19	grudnia	H. PRINCESS	17	grudnia
H. PATRIOT	25	grudnia	ASTURIAS	29	grudnia
H. MONARCH	8	stycznia	H. BRIGADE	31	grudnia
ALMANZORA	15	stycznia	H. PATRIOT	14	stycznia
			ALMANZORA	26	stycznia
			H. MONARCH	28	stycznia

CIA. MARTE

Rua 15 de Novembro 257 - 261 — Kurytyba.
CAIXA POSTAL, 220 — TELEFON 451.

Gimnazjum „Iguassú"

(Fiskalizowane przez rząd federalny)

Praça Rui Barbosa

EGZAMINY WSTĘPNE

Przyjmuje się kandydatów do egzaminów na pierwszy rok kursu gimnazjalnego. Egzaminy do jakiejkolwiek bądź klasy odbywają się w gimnazjum „Iguassu" pod kontrolą delegata ministerstwa oświaty.

Oprócz zwykłego kursu gimnazjalnego który jest prowadzony przez profesorów specjalistów jest utrzymywany specjalny dział wykładów dla uczniów mających pewne braki.

Początek wykładu 3 stycznia 1934.

KURS ELEMENTARNY

Powiększywszy ostatnio gmach gimnazjum dyrekcja zorganizowała wzorowy kurs elementarny pod kierownictwem fachowych sił, po ukończeniu którego uczniowie uzyskują promocje do 1-ej klasy właściwego gimnazjum. Początek wykładów 7 stycznia 1934.

UWAGA: SPECJALNE INSTALACJE DLA UCZNIÓW OBOJGA PŁCI.

Baczność!

Wszystko po cenach zniżonych

Książki do nabożeństwa— wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy —Obrazy religijne, figury kościelne, kropielniczki, lichtarze i wszelkie inne towary dewocjonalne! Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczątek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Dr. Ludwik Wolski

ADWOKAT

UNIÃO DA VICTORIA — Parana

Sangue! Sangue! Sangue!

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyny środek, który po 20-dniowem używaniu go, zabezpieczy i uchroni każdego od suchot. Oddziaływa następująco:

1) Ogólne spotęgowanie sił i natychmiastowy powrót apetytu.
2) Usuwa zupełnie ból głowy, bezsenność i nerwowość.
3) Zwalcza radykalnie przygnębienie nerwowe i podnieca chęć do życia.
4) Powiększa ciężar ciała aż do 3 kg
5) Odświeża całkowicie osłabiony i zagrożony suchotami organizm.
6) Daje największą odporność przy pracy fizycznej i zwiększa ciałka krwi.

Choroby raka można uniknąć, ponieważ jest to zgrupowanie potażu w pewnej części ciała.

Kalcium rozpuszcza potaż. Sanguenol zawiera kalcjum i dzięki temu można uniknąć raka.

Sanguenol jest to wynalakowy.

Przytoczone powyżej szczegóły są opinją wydaną przez lekarza Dr. Manuela Soares de Castro.

Do nabycia w całej Brazylji.

UŻYWANY

oficjalnie w wojsku

ELIXIR „914"

Po kilku dniach użycia tego lekarswa zauważyć można:

1.)—Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
2.)— Zniknięcie pryszczów, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jątrzących etc.
3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy
4.)—Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
5.)—Żołądek i kiszki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914" nie atakuje żołądka i nie zawiera joduretu.

Jest jedynem lekarstwem czyszczącem krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i chorób syfilitycznych.

NIE RÓB DOŚWIADCZEŃ!!!

JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYŚCIĆ KREW

UŻYJ **ELIXIR DE NOGUEIRA**

Farmaceuty chemika — JOÃO DA SILVA SILVEIRA

Pokonuje **SYFILIS** we wszystkich perjodach: **WYRZUTY, RANY WOGÓLE, REUMATYZM, ECZEMY.**

Zalecany przez najlepszych lekarzy!!!

AIR FRANCE

CORREIO AEREO

POCZTA POWIETRZNA FRANCUSKA

Przewozi listy, małe przesyłki i pasażerów.

Odloty z Kurytyby:

WE CZWARTKI: na południe do Porto Alegre, Pelotas, Rio Grande, Montevideo, B. Aires, Chile i Peru.
W PIĄTKI: na północ aż do Natal, do Europy i do Polski.

PRZEDSTAWICIEL
THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco nr. 195--209
KURYTYBA
Mówi się po polsku.

BÓL

Jedynym środkiem dla uśmierzenia go jest

UŻYCIE

BALSAMU STA. HELENA

Casa de Saude

SÃ O FRANCISCO

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA

CUYITYBA, ULICA SÃO FRANCISCO, 25

DR. JORGE MEYER FILHO

Na sposób nowoczesny urządzona klinika. Wzorowa czystość i hygjena. Uprzejmaobsługa. — Ceny przystępne.
Nowoczesny aparat Roentgena.—Diatermja.—Sztuczne ultra-fioletowe promienie słoneczne. — Zystoskopja i t. d.

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, stosowanie sztucznego pneumathorax w cierpieniach płuc.

Godziny przyjęć: od 10 do 11,30 i od 4 do 6 wiecz.

Casa São José

RIO NEGRO

H. SCHOBBENHAUS-ORTMANN

FIGURY wszystkich Świętych różnej wielkości.
OŁTARZE, ambony, chrzcielnice.
DEWOCJONALJA: Różańce medaljony, krucyfiksy, obrazy, pamiątki kom. i t. d.
KSIĄŻECZKI w języku brazylijskim i polskim.

„CRUZEIRO" i „SURPRESA"

Jedyne mąki które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie

MŁYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)

AGENCI W KURYTRBIE:

Lattes & Cia.

Caixa postal, 325 Telefon 7-2-2

PRAÇA ZACHARIAS, 5 — CURITYBA

„A BRANDINA"

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych pomadek i t. d.

Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki

„A BRANDINA"

Specjalność fabryki: Jaja cukrowe!

BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado, 300—304
Curityba - Telefon, 1423 - Paraná.

Café Cury

PALENIE i MIELENIE KAWY

Fortunato Leite Dias de Paiva

Telefon Nr. 1179 — Adres dla telegramów: „TYBA".

Rua Commendador Araujo Numer, **107**

Curityba Paraná

List, który zawiera prawdziwy skarb

(W PORTO ALEGRE R. GR. DO SUL)

Pan P. Silveira, poważny funkcjonarjusz oddziału rachunkowości w biurze kolejowem w Rio Gr. do Sul, mieszkający przy ul. General Lima e Silva 549, mówi: „Czuję się w miłym obowiązku zakomunikowania Sz. Panu, iż POMADA MINANCORA jes jedyną, która triumfuje w obecnych czasach w leczeniu WRZODÓW etc., gdyż żadna inna dotychczas jej nie doścignęła, czego najlepiej dowodzą moje próby osobiste. Cierpiałem przed 5 laty na wrzody na nodze i nie mogłem znaleźć na to skutecznego lekarstwa przez cały rok. Ostatecznie postanowiłem spróbować jeszcze POMADY MINANCORA i nie zawiodłem się, gdyż w przeciągu 3 dni (TRZECH DNI!!!) rany, jakby na zaklęcie, zaschły, pozostawiając zaledwie blizny, które mogą służyć jako dowód tego, co wyżej powiedziałem. Macie we mnie gorącego propagagatora świetnej pomady MIOANCORA, która nigdy nie zawodzi. Wielu osobom, cierpiącym na różne rany i wrzody, doradziłem użyć niezwłocznie POMADY MINANCORA, za co już po parn dniash odbierałem szczere podziękowania, które składam w pańskie ręce. Nie sa to słowa pochlebstwa, jak się czasem zdarza, lecz prawdziwe i szczere, stanowiące dowód mej wdzięczności, wyrażenie której uważam za nieodzowne, jakkolwiek spóźnione. Niedawno pewna pani, które sunek miał GŁOWĘ POKRYTĄ WRZODAMI, skarżyła się, że lekarz przepisał na to zastrzyki, z których każdy kosztoje 18$. Doradziłem jej użycie pomady MINANCORA i po upływie tygodnia owa pani przyszła mi podziękować za dobrą radę, dzięki której po nieznacznym wydatkn 3$ za jeno pudełko tej prawdziwej królowej pomad, „MINANCORY", dziecko zostało wyleczone. Wobec tego winszuję Panu tak poważnego wynalazku i łączę ponownie wyrazy podzękowania aa doznane wyleczenia.

(—) P. SILVEIRA.

MIŁOSIERDZIE JEST WIELKĄ CNOTĄ. BĄDŹ MIŁOSIERNYM: ZALECAJ POMADĘ MINANCORA POTRZEBUJĄCYM. NIGDY NIE ISTNIAŁA PODOBNA NA ŚWIECIE. UMIESCIĆ NINIEJSZE W TAKIEM MIEJSCU, ABY WSZYSCY MOGLI CZYTAĆ, A SPEŁNISZ DOBRY UCZYNEK.

Sprzeda w całej Brazylji. Drogerja Hess w Rio, Rua 7 de Setembro 61 posiada na składzie wszystkie produkty „MINANCORA".

Dr. Sylvino P. de Araujo.

VORONOFF

Brazylijski wynalazek

FLUXO-SEDATINA

Kobieta jest ocaloną,

KOBIETA nie będzie cierpiała więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO SEDATINA uleczy ją w 2-ch godzinach.

KOBIETA nie straci życia z powodu porodu.

KOBIETA, nie będzie już tak cierpiała, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez boleści. Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa.

KOBIETA, jednem słowem, jest uratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymania perjodu, wycieki, białe upławy, niedostateczność u dziewcząt.

Panie w wieku 45 lat muszą unikać napuchnięcia, reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (przekwitu) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA.

Jest ona przepisywana przez przeszło 4 tysiące lekarzy.

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI

DLA POŁUDNIOWEJ AMERRKI

Kapitał fr. 100.000.000.00
Rezerwa „ 139.000.000.00

Centrala PARYŻ (Rue Halewy 12)

FILJE W BRAZYLJI: S. Paulo—Rio de Janeiro—Santos — Curityba —Porto Alegre - Recife—Rio Grande—Bahia.
AGENCJE: Araraquara, Barretos, Botucatú, Caxias, Espirito Santo do Pinhal, Jahú Mocóco, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Riceirão Preto, Rio Preto, S Corlos, S. José do Rio Pardo, S. Manoel.
ARGENTYNA: Buenos Aires — Rosario de S. Fé.
CHILE: Santiago — Valparaiso.
COLOMBJA: Barranquilla — Bogotá.
URUGUAY: Montevidéo.

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki skutkiem ostatnio wydanych przez Kontrolę Bankową zarządzeń, może operować zagranicznemi papierami wartościowemi każdego rodzaju monet i każdej wysokośbi, z wejątkiem jedynie urugwajskich pezów w złocie, gdyż ta moneta podlega jeszcze w Urugwaju pewnym ograniczeniom. Jest upoważniony do wystawiania czeków lub poleceń płatnoścl listownie i telegraficznie—w każdej wysokości, w każdej monecie i na kazży ryuek zagranicą.

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki przyjmuje depozyty dyspozycyjne á vista, z wypowiedzeniem lub na stałe, płacąc dobe procenta.

Bank prosi swą Szan Klijentelę o informowanie się o caždej operacji bankowej—adresując zapytania wprost do filji w Kurytybie (Succursal em Curityba — Rua 15 de Noąembro 316), albo pod adresem jego agencji w Ponta Grossa i Paranaguá.

Jedyne farby i aniliny

"BAYER"

W PACZKACH PO 1 KILOGRAMIE

specjalne wskazówki użycia. Esencje i olejki do fabrykacji likierów, wódek etc.

NIE SZUKAJ INNYCH

do farbowania wszelkiego rodzaju wyblakłych rzeczy we wszystkich kolorach.

—o—

Wielki wybór perfum, krajowych i zagranicznych. Przybory do hygjeny ust, jak kremy mydełka, szczoteczki etc.

—

Barwniki do napojów i przetworów owocowych

JEDYNI PRZEDSTAWICIELE

LÁ NO LUHM

161 Rua RIACHUELO 161

Fabryka cukierków

AURORA

Józefa Kuli

Wyrabia cukierki i karmelki w najlepszych gatunkach i we wszelkich odmianach, zawijane w papier (balas).

Ul. Martim Affonso, 555
Curityba—Paraná — Brasil.
TELEFON Nr 12—70

Polsko-francuskie linje okrętowe

CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami które są najlepoze pod każdym względem

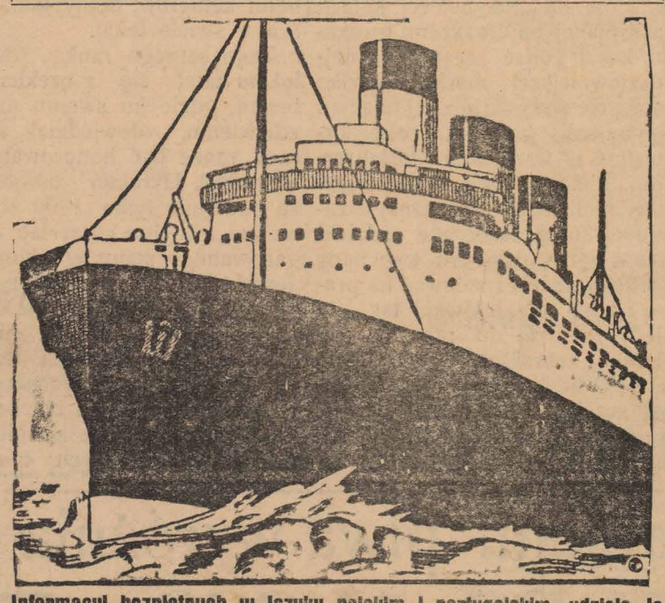

Informacyj bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela jedyny przedstawiciel na Paranę

THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco, 195—209 — CURITYBA.

WIELKI SKLEP POLSKI

DOMAŃSKI & WABERSKI

PLAC TIRADENTES, Nr. 232 — Telefon 248

Ma zawsze na składzie mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą; cukier, ryż, sól, śledzie, śliwki suszone, rodzynki i konserwy owocowe wszelkiego rodzaju Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki. Posiada trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach. Kupuje proeukta rolne, jako to: kukurydzę, fasolę, ziemniaki masło, jaja, drzewo i t. p.

SPRZEDAŻ NA KOLONJE HURTOWNA I DETALICZNA

CENY PRZYSTĘPNE. Posiada filję w Arankarji.

Hotel Polski

HOTEL MARTINS)

Marcina Jarugi

Curityba ULICA RIACHUELO 114 Paraná

Vis á vis Pałacu Municypalnego róg placu Dr. Generoso Marques
Telefon, 989— Caixa postal, 463 — Adres telegraficzny "HOTEMAR".

Urządzenie pierwszorzędne w modnym żelazo-betonowym pałacyku, z wszelkiemi wygodami i hygjeną

KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. CENY PRZYSTĘPNE. SALON NA PRÓBY I WZORY.

Rio Grande do Sul

Protokół z wiecu Okręgu Erechim

który się odbył dnia 18 listopada 1934 w Boa Vista do Erechim w lokalu Tow. polskiego im. M. Kopernika.

Zarząd Okręgu reprezentowali: w. pr. p. Kampolt, sekr. M. Gwóźdź, ref. ośw. A. Buyno.

Obecnych na sali przeszło 70 osób.

Delegacje prawomocne z B. V. do Erechim, Floresta, Baliza, Treze de Maio, Secção Cravo, Centenario, Villa Hortensia, Dourado linj. II, III, IV (pięć reprezentantacyj). Grammado, Lageado Valeziano. Razem 14 prawomocnych delegacyj.

Partję „Republicano Liberal" reprezentował p. J. Frainer.

Ustalono porządek dzienny:

1) Dalsze organizowanie Bloku (Ligi) wyborców polaków
2) Przyjęcie Biskupa Kubiny.
3) Sejmik Z. Z. P.
4) Instytucje naczelne.
5) Wolne wnioski.

Po zreferowaniu przez ob. A. Buyno celów i zadań Pol. Wyb. polaków wywiązała się gorąca a nawet chwilami burzliwa dyskusja. Ogół zebranych stał na stanowisku niezależnej samodzielnej instytucyj wyborczej na terenie mun. Erechim. Natomiast ob. St. Małysz zajął stanowisko jaskrawie partyjne. Różnica poglądów jest wskazana i dopuszczalna. Natomiast należy ob. Małyszowi wyrazić ubolewanie za akcję prowokacyjno-demagogiczną i wprowadzanie w błąd opinji publicznej. Wyrazem tego jest wypowiedzenie p. Frainera. że został zaproszony przez ob. Małysza na zebranie „Bloco Liberal" partji Republicano Liberal. Po namiętnej, zresztą nierzeczowej polemice, włącznie aż do rzucania grozy na obecnych na sali nauczycieli, p. Małysz opuścił salę, pociągając za sobą p. Dominika.

P. Frainer z całym taktem człowieka dobrze wychowanego opuścił salę, życząc obradującym powodzenia.

Po wycofaniu się pp. Małysza i Dominika Zarząd ukonstytuowano w następującym składzie:

P. Kumpolt, M. Gwóźdź, J. Kempa, J. Rzezak, A. Buyno, p. Korzekwa.

Komisje lokalne:

1) B. VISTA DO ERECHIM
M. Gwóźdź, K. Mokwa, St. Janecki.

2) BALIZA
P. Korzechwa, J. Kaszewski, Wł. Tymiński.

3) TREZE DE MAIO
J. Kempa, O. Odorczyk, T. Rośniatowski.

4) FLORESTA
Fr. Braszka, J. Brezak.

5) V. HORTENSIA
H. Stankiewicz

6) RIO DO PEIXE
M. Szałyga

7) LAGEADO VALERIANO
S. Pogorzelski.

8) CENTENARIO
A. PIETRAS

9) GRAMMADO
Z. Wołoszyn, F. Fila

10) DOURADO II.
P. Kumpolt

11) DOURADO III. (Piast)
St. Pienicki

12) JEDNOŚĆ
A. Wypych

14) ZORZA
Fr. Tomaszewski

15) DOURADO IV.
Fr. Skowronski.

Ob. A. Cichocki poprosił o zwolnienie go ze względu na nawał pracy zawodowej.

Zwrócono uwagę na dziwny fakt systematycznego usuwania się polaków z Barro i okolicy (pod okręg ob. Węclewskiego) od współpracy.

W sprrwie przyjęcia J. E. Biskupa Kubiny postanowiono wyłonić komitet, który w porozumieniu z Wielebnem Duchowieństwem szczegółowy plan przyjęcia opracuje.

Obesłanie VII Sejmiku w P. A. odłożono do następnego Wiecu.

Rezolucję w sprawie Instytucyj Naczelnych przyjęto jednogłośnie.

Termin następnego wiecu naznaczono na 9-go grudnia rb. w Treze de Maio.

Po apelu ze strony ob. Kempy, aby wszyscy stanęli do intensywnej pracy — Wiec został rozwiązany.

Za Zarząd Okręgu Erechim Z.Z.P
w. .pr. P. Kompolt
sekr. M. Gwóźdź
ref. ośw. A. Buyno

KLINIKA CHORÓB KOBIECYCH
PORODY
DR. SINKE FERREIRA
Konsultorjum: Rua 15 de Novembro 457 (nad Apteką Tell) od 10 do 11 i od 2 do 6 pop.
Rezydencja: ul. Ermelino de Leão 349. — Telefon 1617

Sdrawozdanie z działalności Kolegjum im. H. Sienkiewicza

(Dokończenie)

mielibyśmy wyniki bez porównania większe. Liczba 43 uczniów na 8 - 10 tysięczną Polonję kurytybską, zaś na zgórą 100 tysięczną w Paranie stanowczo nie odpowiada ani naszym możliwościom ani naszym aspiracjom.

Samorząd uczniowski

Bardzo aktywną organizacją na terenie Kolegjum był samorząd uczniowski, który w roku sprawozdawczym wykazał się następującemi pracami: Korespondencja międzyszkolna ze szkołami w Polsce, prowadzenie czytelni i bibljoteki, prowadzenie sklepiku szkolnego, urządzenie 2 wycieczek, urządzenie Swięta Młodzieży, zbiórki na powodzian i zbiórki na Dar Polonji.

Instytucja samorządu oddaje dużo usługi zarówno szkole, jak samej młodzieży, bowiem zaprawia do przyszłej pracy społecz, nej przez prowadzenie zebrań-protokółów, korespondencji, ksiąg kasowych, i t. p.

Projekty pracy na r. 1935

Zarząd Kolegjum wraz z Radą Pedagogiczną, idąc na spotkanie rodzicom, przeprowadza w 1935 r. reorganizację Kolegjum w kierunku zdobycia uprawnień rządowych i przystosowania do życia i miejscowych warunków. W tym celu postanowiono:

I. Zajęcia odbywać się będą jednorazowo od godz. 8 do 13.

2. Wszystkie przedmioty, za wyjątkiem jęz. polskiego, historji, geografji Polski i religji, — nauczane będą w jęz. portugalskim. Ta ostatnia uchwała ma za zadanie ułatwiać bezpośrednie przejście z Kolegjum do szkół brazylijskich wyższego typu bez straty czasu i pieniędzy dla rodziców i uczniów.

Pozatem w programie pracy Zarządu na rok przyszły przewidziane jest spłacenie reszty długu, co wynosi już tylko 400$000 oraz wobec zbliżania się terminu wygaśnięcia kontraktu z T-wem im. T. Kościuszki, łączność i Zgoda w 1936 roku — zainstalowanie Kolegjum we własnym lokalu.

Rok 1935 winien wzmocnić Kolegjum przez uruchomienie i organizacyjne powiązanie czwartego specjalnego kursu nauczycielskiego.

Kurytyba, 13 XII. 1934

Fr. Chruściclewski
Kierownik Kolegjum im. H. Sienkiewicza w Kurytybie

SARRASANI

Największy i najpiękniejszy cyrk na świecie

BĘDZIE CZYNNY OD 25 GRUDNIA DO 3 STYCZNIA

W KURYTYBIE

Praça Ouvidor Padilha (Tel 1688 i 1699)

Tylko 10 dni

WYSTĘPY:
Pierwszy występ we wtorek, 25 grudnia o godz. 15. W inne wieczory o godzinie 20,30. — Czwartki soboty i niedziele oraz wtorki, 1 stycznia, o godz. 15 watościowe przedstawienia przedwieczorne.

Popisy zwierząt:
przy monumentalnym koncercie w soboty i niedziele oraz we wtorek 1-go stycznia od godz. 10 do 12.
Wstęp: Dorośli 3$000
Dzieci 2$000

CENY MIEJSC: Galerja 3$500; 3-i rząd 4$500; 2-i rząd 6$000; 1-szy rząd 7$000; Krzesła 2-gi rząd 9$000; 1-szy rząd 12$000; Krzesła wyższe 18$090; Loże (4 miejsca) 90$000; Fryzy (4 miejsca) 100$000. Na przedstawieniach popołudniowych dzieci do lat 12 i wojskowi do sierżanta płacą POŁOWĘ cen podcząwszy od 1-go rzędu.

Bilety wstępu można nabywać od godziny 9-ej w kasach cyrkowych i w Loja Flora Curitybana, Rua 15 de Novembro 357 (Telefon 754).

CYRK BĘDZIE CZYNNY NAWET PODCZAS DNI DESZCZOWYCH.

Sarassani

Cyrk Sarrasani, który z dumą może się nazywać największym i najpiękniejszym w świecie, zakończył swe występy w São Paulo dnia 3 grudnia, gdzie zapoczątkował swą aktywność 4 sierpnia b. r., przerwaną wycieczkami do interjoru Stanu S. Paulo, trwającemi cztery tygodnie, podczas których zwiedził miasta Campina, Ribeirão Preto, Araraquara, São Carlos, Rio Claro i Piracicaba.

Wielki sukces, osiągnięty przez Cyrk Sarrasani w Rio de Janeiro, gdzie występował przeszło dwa miesiące, powtórzył się z zupełnem powodzeniem w stolicy Stanu S, Paulo i w jego interjorze i tem się tłumaczy fakt zatrzymania się Cyrku tak długo na ziemi bandeirantów.

Od 5 grudnia występował Sarrasani w Santos, gdzie już był znany od roku 1925 gdy statki zabrały jego przedsiębiorstwo w drogę powrotną do Europy. Tym razem ludność miasta Santos została zdumiona ogromnem rozwojem Cyrku i niespodziankami, jakie nowy Sarrasani jej przygotował oraz olśniona jego niezwykłemi wyczynami, które ściągał co wieczór prawdziwą powódź widzów do olbrzymiego pawilonu, mogącego pomieścić 8.000 osób.

Mimo tego powodzenia, Sarrasani nie będzie przedłużać swojego pobytu w Santos, jak to miało miejsce w Rio, lecz będzie kontynuować plan swej podróży z krótkim postojem od 18 do 21 grudnia w Sorocaba następnie drugim od 25 grudnia do 3 stycznia, 10 dni w Kurytybie, gdzie pierwszy występ będzie miał miejsce w dzień Bożego Narodzenia o godz. 3 po poł. Z Kurytyby Cyrk uda się do Porto Alegre, gdzie pierwszy występ będzie miał miejsce o godz. 8,30 wieczorem dnia 9 stycznia.

Poraz pierwszy ten wielki Cyrk niemiecki udaje się w drogę na południe Brazylji. Dlatego oczekiwany jest we wszystkich kołach z upragnieniem. Lecz Sarrasani nie zrobi zawodu nigdzie. Zadziwi on wszystkich nieprzebraną ilością niespodzianek, jakich dotychczas nie widziano. Jego orszak składa się z 400 artystów i pomocników, przedstawicieli dwóch tuzinów narodowości; posiada ogród zoologiczny ruchomy z tygrysami, lwami, słoniami, wielbłądami, dromaderami, zebrani, wołami Watussi o olbrzymich rogach, bawołami indyjskimi, końmi rasowymi, mułami. Wszystkie zwierzęta przygotowane do popisywania się różnemi sztukami zręczności.

Na froncie pawilonu andytorjalnego mierzącego 68 metrów w przecięciu, którego pokrycie podtrzymują cztery wysokie maszty stalowe, wznosi się wspaniała fasada w stylu maurytańskim, która podczas nocy lśni prawdziwym oceanem świateł.

Instalacje techniczne Sarrasani'ego są wzorowe. Posiada własną uzynę wytwarzającą światło, zaopatrzoną w nowoczesne motory Diessla i auto-sadzawką na wypadek pożaru, z odpowiednim korpusem straży ogniowej, maszyny do ogrzewania, wentylacji i wiele innych wzorowo urządzanych instalacyj, które go stawiają na pierwszem miejscu wśród innych tego rodzaju nowoczesnych przedsiębiorstw.

Jego pawilon główny, liczne stajnie i park automobilowy — tworzą same w sobie małe miasto, posiadające siłę atrakcji, której się nie oprą młodzi ani starzy.

Z żałobnej karty.

†

Ś. p. Wit Wolski

Dnia 28-go listopada o godzinie 7-ej. rano zakończył życie ś. p. WIT WOLSKI, zaopatrzony świętemi sakramentami osieracając żonę, 4 córki, 13 synów i 13 wnuków. Zmarły był zaszczytnie znany i bardzo szanowany, jako człowiek religijny i uczciwy tak dla swej rodziny jak i całego ogółu.

Liczył 67 lat, przybył do Brazylji w drugiej emigracji, która pozostała w kolonji Thomaz Coelho, stamtąd wyruszył w kolonję Serrinha, w przeciągu kilkunastu lat wyruszył w okolicę Marechal Mallet gdzie osiedlił się i przeżył 18 lat.

Pochodził z Tarnowa.

Dnia następnego odprowadzono zwłoki na wieczny spoczynek, przy udziale księdza wikarego Dewora, wiele przyjaciół i znajomych.

Wszystkim tym którzy brali udział w pogrzebie naszego niezapomnianego Ojca składamy serdeczne Bóg Zapłać.

Cześć jego pamięci
Rodzina Wolskich.

LEKARZE

DR. DANTE ROMANÓ
Z praktyką w szpitalach berlińskich
Eks-internista Szpitala Ewangelickiego i Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medecyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych, i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgja pochwy rozrodczej, jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuc, gruczołów, wątroby, i t. d.
Konsultorjum: Praça Tiradentes Nr. 554 **(nad apteka Minerwa).**
Rezydencja: Praça Senador Corêa, 4.

Dr. BRASIL VIANNA
LEKARZ CHIRURG
Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach Paryża i Buenos Aires.
Porody, choroby kobiece, drogi moczo-płciowe.
KLINIKA OGÓLNA.
Porady: **Praça Tiradentes, 898** (nad Apteką Tiradentes od 10—12 i od 15—17.
Rezydencja: ul Dr. Muricy 285.
TELEFON 653.

DR. CARLOS MOREIRA
Profesor fakultetu medycznego.
Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. Konsultorjum: Avenida João Pessôa, 68. Nad apteką **Avenida** od 10—11 i od 3—5 popoł.
Rezydencja: — ulica Visconde de Nacar, 860. — Telefon 8—8—8.

SPECJALISTA W CHOROBACH DZIECIĘCYCH
Dr. Homero Braga
LEKARZ W SZPITALU DLA DZIECI
Porady od 4 do 6
NAD APTEKĄ MINERVA
Telefon rezydencji: 1-0-9-2

Choroby kobiece
Leczenie metodą nowoczesną za pomocą zastrzyków w macicę.
DR. ARMANDO PETRELLI
Dyrektor kliniki Fakultetu Medycznego
Porady nad Apteką Tiradentes. Telefon 1084
Rezyd: ul 15 de Novembro 1552 Teleton 1465

Choroby serca, płuc, żołądka, wnętrzności, wątroby, nerek, umysłowe, Suchoty (u dorosłych i dzieci)
Operacje, porody, choroby kobiece i weneryczne
Dr. Rocha Loures
Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach w Rio de Janeiro
Konsultorjum i rezydencja: Praça Tiradentes - FARMACIA STELLFELD
Porady od 10-tej do 11-ej i od 3,30 do 5,30 popoł. — **telefon 9—3.**

DR. M. ISAACSON
Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim
Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Djatermja. Promienie ultra-fjoletowe. Konsultorjum: rua 15 de Novembro 257 2-gie piętro. Tel. 1163. Rezydencja: Av. João Gualberto 221. Tel. 2—8—3.

Dom Zdrowia
SANATORJUM CHIRURGICZNE SZWAJCARSKIE — Rua 15 de Novembro, róg ulicy Dr. Ubaldino do Amaral — **telefon 4—3—3**
DR. G. LEUENBERGER
mający długoletnią praktykę w szpitalach europejskich. LEKARZ SPECJALISTA w zakresie Wysokiej Chirurgji, w chorobach kobiecych, przewodów moczowych. Porady od 10-tej do 12-tej i od 2—5, z wyjątkiem niedziel i sobót po poł. **Promienie X.** promienie ultra-fjoletowe. Djatermja chirurgiczna i ogólna.
Ceny przystępne.

Dr. Carlos Heller
z praktyką w szpitalach europejskich
Klinika ogólna Medyczno-Chirurgiczna.
Specjalność: Syfilis, choroby skóry i włosów. Leczenie starych zaniedbanych ran bez operacji. **Djatermja i promienie ultra-fioletowe.**
Porady: Praça Tiradentes w APTECE BRASIL od 10—12 i od 4—6.
Mieszkanie prywatne: Rua Commendador Araujo 970. — Telefon 4—2—4.

Dr. Józef Czaki
Choroby kobiet i klinika ogólna
Przyjmuje w czwartek od 1—3
piątek od 9—11 i od 1—3
Apteka Stelfeld ul. Com. Araujo.

Klinika dentystyczna
SEBASTIÃO LIMA
WYIMOWANIE ZĘBÓW 5$005
Zabieg bezbolesny
Praça Tiadentes 469.

Potrzebuję człowieka, któryby się znał na robocie rolnej. Po informaje zgłaszać się listownie pod adresem: Alberto Majewski, Caixa postal 24 — Iraty.

Elektroterapja Leczenie przy pomocy elektryczności, djatermja, radjologja, promienie infra czerwone, fioletowe o wysokiem napięciu.
M. TECH. PROF. EDMUNDO ROMANELLI
Pod dyrekcją **Dr. Carlos Mafra Pedroso**
RUA 15 DE NOVEMBRO, 39 — (nad sklepem)
Szybkie leczenie za pomocą nowoczesnych aparatów nast. chorób: **Astmy, Bronchitu chronicznego rozdęcia żył, wątroby i jej komplikacji, zapalenia opony pęcherzowej, paraliżu, reumatyzmu chronicznego, wycieków moczu, raka i wrzodów rakowych, niemocy seksualnej i innych.**
Choroby kobiece: Zapalenie macicy, jajników, upławy, rak maciczny — leczenie nowoczesnym sposobem, szybko i bez bólu.
Rzerzączka i jej komplikacje — leczenie nowoczesnym sposobem, w kilkn dniach, bez bólu, z nadzwyhzajnym i zadziwiającym skutkiem.
Hemoroidy: Leczenie szybkie, bez bólu i operacji, podług najnowszego sposobu.
GODZINY PRZYJĘĆ: On 8 do 12 i od 14 do 18 godz.
Konsultorjum: Rua 15 de Novembro, sobre loja 39 - Telef. 407 - CURITYBA

DENTYŚCI

KLINIKA DENTYSTYCZNA
Jacka Dromlewicza
Wprawia zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w złocie i kauczuku. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszqrzędna. Ceny przystępne.
RUA MONSENHOR CELSO 148 (1pię))
(Daw. 1-o de Março)
CURITYBA

Marja Kryńska
Lekarz-dentysta
godziny przyjęć od 1-ej do 6-ej pop.
137 MARECHAL DEODORO **137**
KURYTYBA—TELEFON 1—2—5—5

DYPLOMOWANY
LEKARZ DENTYSTA
Jan Skalski
posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.
Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18
Rua Aquidaban 1985
Róg ul. Brigadeiro Franco
Kurytyba — Paraná

„Gazeta Polska w Brazylji“ wychodzić będzie od 1-go stycznia 1935 roku 2 razy w tygodniu w objętości 12-tu stron, Cena pozostanie ta sama. Prenumerata roczna tylko 14$000. Kto nadeśle zaraz prenumeratę za rok następny, będzie otrzymywać Gazetę do końca 1935 roku

CENY OGŁOSZEŃ

Za jeden centymetr na stronach 8 i 9	1$000
Na 5, 6, 7 stronie za centymetr jednołamowy	2$000
Na drugiej stronie „ „	3$000
Na 10 stronie „ „	4$000
Ca pierwszej stronie „ „	5$000
Nała 3-cia i 10-a strona za jeden raz	300$000

Należności za ogłoszenia opłaca się z góry.

Kalendarz „Gazety Polskiej“
NA ROK 1935
do nabycia u wszystkich naszych agentów **za 2$000**

CENY OGŁOSZEŃ

Drobne ogłoszenia 100 rejsów za wyraz. Matrymonjalne 200 rejsów za każdy wyraz. Dla poszukujących pracy—bezpłatnie Zniżka dla ogłaszających więcej niż jeden raz: od 2—5razy 10 proc.; od 6—15 razy 15 proc.; od 16—25 razy 20 proc.; od 26—40 razy 25 proc.; od 41—52 razy 30 procent. Ogłoszenia Towarzystw polskich i nekrologi 50 procent taniej.

OBUWIE
dla mężczyzn i chłopców
Trwa w dalszym ciągu fantastyczna wyprzedaż końcowa po cenach FABRYCZNYCH.
Artykuł SOLIDNY I GWARANTOWANY
Tylko w DEPOZYCIE
Chapelaria Venus
Rua Quinze, esq. Dr. Muricy

Companhia Agricola Brasileira S. A.
Spółka Akcyjna dla rozwoju produkcji rolniczej — S. PAULO
KAPITAŁ ZAKŁADOWY 400:000$000, CAŁKOWICIE WPŁACONY, ZOSTAŁ PODWYZSZONY UCHWAŁĄ WALNEGO ZEBRANIA AKCIONARJUSZÓW, W DNIU 5 STYCZNIA 1933 R. DO KWOTY 2.000:000$000 (DWUCH MILJONÓW MILREJSÓW).

COMPANHIA AGBICOLA BRASILEIRA S. A. jest potężną organizacją krajową, która postawiła sobie za zadanie podniesienie rolnictwa przez udostępnianie pomocy technicznych, zorganizowanie handlu produktami rolniczemi i uprzemysławianie gospodarstwa rolnego.

Nabywanie akcyj COMPANHIA AGRICOLA BRASILEIRA S. A. jest najlepszą lokatą kapitału, gdyż każdy akcjonarjusz uczestniczy — zgodnie ze statutami Spółki — w 80% zyskfiw firmy. Cena akcji wynosi obecnie tylko 50$000 i może być spłacona w 5 ratach miesięcznych po 10$000. Cena giełdowa akcyj stale wzrasta.

Program i statut COMPANHIA AGRICOLA BRASILEIRA S. A. w tłumaczeniu polskiem zostanie na każde życzenie bezpłatnie dostarczony przez WYŁĄCZNĄ AGENCJĘ NA PARANĘ, w Kurytybie Av. Dr. Vicente Machado 218.

Przyjęcie Ministra Posła Nadzwyczajnego i J. E. Ks Biskupa Dra. Teodora Kubiny w Porto Alegre

Przedstawiciela Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, a ich Ojczyzny, która przyjmowała ich z otwartemi ramionami zawsze, kiedy prześladowani w innych krajach, szukali opieki pod Jej opiekuńczemi skrzydłami i z którą cierpieli podczas długich lat srogiej niewoli. — Tak w Polsce, dzisiaj wolnej jak i poza Jej granicami, żydzi obywatele polscy nie przestaną pracować dla Jej chwały, czego dowodem są stowarzyszenia Poilich Fairband, istniejące we wszystkich krajach świata. Dziś, kiedy odrodzona Polska dąży szybkim krokiem do potęgi i chwały, Żydzi polscy jednoczą swe siły, aby w miarę możności pomagać do tego szczytnego celu.

W końcu swego przemówienia p. Potache podkreślił potrzebę utworzenia w Stanie Rio Grande placówki vice-konsularnej, która przyczyniłaby się w dużym stopniu do rozwiązania różnych zagadnień, związanych z życiem kolonji polskiej w tym Stanie.

Mówcę nagrodzono burzą rzęsistych oklasków, a Pan Minister uściskał go serdecznie.

W Towarzystwie „Polonia“

Po opuszczeniu siedziby T-wa „Poiliche Fairband“ Pan Minister udał się w towarzystwie Ks. Biskupa Kubiny i komitywy do Tow. „Polonia“, która Mu zgotowało serdeczne przyjęcie.

Na sali utworzył się szpaler z członków stowarzyszenia byłych kombatantów i członków Sokoła.

Na wstępie powitał Dostojnych Gości wiceprezes Tow. p. Piotr Styś, poczem odśpiewano hymny polski i brazylijski, po których nastąpiły przemowy i deklamacje dzieci oraz polskie tańce narodowe.

Przy śpiewie „Pierwszej Brygady“ została odsłonięta tablica pamiątkowa ku czci Marsz. Piłsudskiego, przyczem p. Styś wygłosił mowę okolicznościową.

Na zakończenie inżynier p. Stefan Sobczak zabrał głos w imieniu Stow. b. Kombatantów, mianując Pana Ministra członkiem honorowym Stowarzyszenia i wręczając odznakę.

Dok. nast.

Zaproszenie

Niniejszem zapraszam wszystkie towarzystwa, instytucje, szkoły polskie i rodaków do polskiego kościoła św. Stanisława w niedzielę dnia 23-go b. m. na uroczyste nabożeństwo o godz. 10-ej, które celebrować będzie J. E. Ks. Biskup T. Kubina.

Ks. St. Trzebiatowski
Prob. polskiego kościoła Św. Stanisława

FILM
„Uma canção para voce“
ze sławnym polskim tenorem JANEM KIEPURĄ

Kina emprezy kinematograficznej „A. Mattos Azeredo“ (Avenida i Palacio zapowiadają na niedzielą dnia 23 b.m. ekshibicje filmu-operetki **„Uma canção para voce“** w którym główną rolę odgrywa znany tenor polski Jan Kiepura, uważany zupełnie słusznie za największą siłę liryczną obecnych czasów. Pozatem „Uma canção para voce jest produkcją „Cine Alianz“ z Berlina, która to wytwórnia dała się już poznać publiczności reprezentowaniem niezrównanego filmu „Symphonia Inacabada“,

Niemiecka gazeta „Deutche Allgemeine Zeitung“ w swej krytyce o aktualności Kiepury w filmie „Uma canção para voce“ wyraziła się w sposób następujący: „Kiepura jest śpiewakiem, który w zupełności zasługuje na popularność, jaką się cieszy na całym świecie. Inni artyści tego świetnego filmu pracą swą potrafili umieścić się na poziomie polskiego tenora“.

„Uma canção para voce“ posiada też wiele innych zachwycających momentów, zwłaszcza urywki najbardziej znanych oper śpiewanych przez Kiepurę. Posiada ujmującą akcję dramatyczną, która wraz ze starannie odrobioną stroną techniczną tworzy wspaniałą całość. Jak żeśmy już wspomnieli wyżej podany film będzie wyświetlany w kinach Palacio i Avenida w niedzielę. Wszyscy polacy powinni ten film widzieć.

Walka o tron hiszpański toczy się za kulisami

Przed paru tygodniami obiegła świat wieść, że najstarszy syn Alfonsa XIII, który przed dwoma laty ożenił się z piękną plantatorką z Kuby i zrzekł się z powodu mezaljansu swych praw do tronu, obecnie zabiega o unieważnienie swego małżeństwa. Potem przyszło zaprzeczenie tej wiadomości, lecz w kołach stojących blisko Burbonów hiszpańskich mówi się, iż zaprzeczenie było tylko środkiem, które miało na celu nie dopuścić do wcześniejszego odsłonięcia planów politycznych.

Ostatnia próba rewolucji w Hiszpanji dowiodła — zdaniem monarchistów — że przywódcy republiki nie są w stanie opanować aparatu państwowego. Wzmogły się więc nadzieje na rychły powrót Burbonów na tron. Alfons XIII nie ma już ochoty wracać do Madrytu. Ponieważ książę Asturji zrzekł się swych praw do tronu w związku ze swem małżeństwem z piękną Kubianką przyjemność powrotu do Madrytu spadłaby na barki infanta Juana, który pełni obecnie w randze kadeta służbę w marynarce angielskiej.

Lecz królowa Wiktorja nie zgadza się w tej sprawie ze swym królewskim małżonkiem i uważa, że lepiej jest, by jej synowie spędzali dalej czas na miłem wygnaniu, niż podejmowali niebezpieczne próby rządzenia, które się tak nieudawały ich ojcu. Pojechała więc do Londynu i podobno miała uzyskać podtrzymanie swych zapatrywań od królowej Mary angielskiej, która ułatwiła spotkanie infanta Juana z matką. Infant uznał zastrzeżenie matki za słuszne i oświadczył, że nie ma chęci wracać do Hiszpanji,

Tak więc tron hiszpański nagle pozostał bez amatora, na czem głęboko cierpiała duma rodowa króla Alfonsa. Zwrócił się on do swego najstarszego syna z apelem, by nie zapominał o obowiązkach, jakie ciążą na jego rodzie od tyłu pokoleń. Po krótkiem wahaniu książę Austrji uległ namowom ojca. I teraz okazało się, że jego małżeństwo stanowi przeszkodę w powrocie na tron. Rozpoczęły się więc zabiegi o unieważnienie tego związku.

Podobno temi zabiegami tłumaczy się właśnie fakt, iż Alfons XIII opuścił ulubione Fontainebleau, a kupił sobie obszerną willę w Rzymie, aby czuwać osobiście nad sprawą unieważnienia małżeństwa swego syna.

Katastrofalne zderzenie się dwóch statków

Lizbona. — Hiszpański statek rybacki Poligrino zderzył się na wysokości Montedor z portugalskim statkiem rybackim Riocavado, wskutek czego Poligrino został tak silnie uszkodzony, że natychmiast zatonął.

Załogę jego, złożoną z 23 osób, wyratowano i zabrano na pokład Riocavado, który jednak jest również silnie uszkodzony i wzywa pomocy.

FUMO BORBOLETA K. 18$. FUMO AMARLLINHO K. 16$, SWIECE WOSKOWE, CZESCI DO FAJEK, 1000 BIBUŁEK 2$000‘ 1000 PALHAS 6$, TABAKI DO ZAZYWANIA
FLORECKI
CHARUTARIA LIBERTY
Praça Tiradentes daw. telegraf
Kalendarze Ludu — Gazety

Sarrasani
Zmiana programu
Występy od 29 grudnia do 6 stycznia 9 dni.

Uroczyste NABOŻEŃSTWO

w polskim kościele Św. Stanisława w niedzielę dnia 23-o b. m. o godz. 10 celebrować będzie J. E. Ks. Biskup polski Dr. Teodor Kubina. O liczny udział Towarzystw i wiernych prosi Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Uwaga! Uwaga!
Kto otrzymuje Gazetę Polską pod osobną opaską, niech się pospieszy z nadesłaniem zaległej prenumeraty, aby mu nie wstrzymano przesyłki od Nowego Roku.
ADMINISTRACJA

Ważne dla wszystkich!
Karty okrętowe do Polski, jak i z Polski, najtaniej, na najlepszych warunkach tylko w firmie
„Salomão Guelmann“
RUA 24 DE MAIO 44.
WYGODNE, SZYBKOBIEŻNE OKRĘTY!

LOTERJA PARAŃSKA

Uwaga! Przeczytajcie i porównajcie zamieszczony poniżej wspaniały plan, którego pierwsze losowanie odbedzie się w dniu 13 września.

PLAN BB

16.000	po	8$500	136:000$
1	prem.		50:000$
1	„		4:000$
1	„		2:000$
1	„		1:000$
2	prem.	500$	1:000$
2	„	300$	600$
10	„	200$	2:000$
52	„	100$	5:200$
160	„	50$	8:000$
300	„	30$	9:000$
1.280	„	15$ dla 2 ostatnich cyfr od 1 do 8 premjum	
1810	prem. i końc.		102:000$

Nie zwracając uwagi na ceny
wyprzedając po cenach kosztu, a nawet poniżej cen kosztu,
Casa dos TRES IRMÃOS
(leader rynków jedwabiu)
monopolizuje wyróżnienie publiczności swoją obecną
Wielką wyprzedażą doroczną
i ściąga do swych kontuarów, jak zwykle, ogół mieszkańców miasta.
Fantastyczna oferta jedwabi podczas mies. listopada
Casa dos TRES IRMAOS
RUA 15 DE NOVEMBRO, 98 — TELEFON: 217.

Uwaga! Uwaga!
Zarząd Związku Polskiego zaprasza niniejszym swych członków wraz z rodzinami na wielkie bale członkowskie:
Dnia 25 grudnia 34, godz. 8,30
Dnia 26 grudnia 34, godz. 2 po poł. zabawa dla dzieci członków
Dnia 26 grudnia 34, godz. 8,30 wieczorem
Dnia 31 grudnia 35, godz. 8,30
Wstęp bezpłatny wyłącznie dla członków
Zarząd Związku prosi o jaknajliczniejszy udział członków jak i dzieci członków na zabawę dla dzieci w dniu 26 grudnia
SEKRETARZ — FLORECKI